Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 113. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ЧЕРВНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 17, 1981 No. 113. VOL LXXXVIII

„Третя хвиля" вихідців з СССР зацікавлена Є. Стаховим

Ню Йорк, Н. Й. (Л. В-а). — У часописі недавніх емігрантів з СССР „Новая Газета", з травня 2-8 ц. р., у Ню Йорку, поміщено інтерв'ю цієї редакції, яке тривало кілька годин, а відомим українським діячем із середовища ЗП УГВР і ОУН(з) Євгеном Стаховим. Поштовхом до інтерв'ю послужила цікава історія з двома редакціями відомої книжки „клясика" російської совєтської літератури Александра Фадєєва (1901-1956) „Молодая Гвардия", в якій виведено неґативного героя Євгенія Стаховича, списаного начебто з живого українського націоналіста-підпільника у воєнний час на Донбасі Євгена Стахова. Тоді 24-річний Стахів справді там був і організував групи боївок з місцевих українців і інших протинімецько настроєних мешканців України для боротьби проти німців, а згодом — проти совєтів.

У великій статті-інтерв'ю, яка займає повні дві сторінки розгорненого таблоїду якраз посередині (стор. 4 і стор. 5) у так званому „сентерфолд" і ще пів сторінки додаткових, журналіст Е. Рубін знайомить своїх читачів з незвичайною історією і Фадєєва і Стахова, при цьому вірно інформуючи про українські визвольні змагання на два фронти під час Другої світової війни, ролю ОУН у цій боротьбі, демократичні течії, які завжди нуртували в українських визвольних змаганнях. А насамперед він знайомить з незвичайністю самої ролі Євгена Стахова у виникненні одноіменного майже героя у творі письменника Фадєєва. Александер Фадєєв втішався славою „клясика російської літератури" вже за його життя, був високим совєтським достойником, вибраним до Верховного Совєта і до Центрального Комітету КПСС, врешті застрелився.

Цей письменник мусів другий раз редаґувати свій твір „Молодая Гвардия" вже після його появи в друку. І так існує перша редакція 1946 року й вимушена Сталіном друга редакція 1951 року. Твір цей, поруч відомого „Розгрому", вивчається в школах, покладений на музику Ю. Мейтусом, як опера, зроблений фільм і подібне. Описується в ньому героїзм протинімецької підпільної групи з тим, що перекручується в творі дійсність, і з героїв протинімецької боротьби за вільну Україну робиться комсомольців, що борються за поворот совєтської влади. В романі „зрадник" Є. Стахович „видає" бойовиків німцям і вони гинуть.

У довгому інтерв'ю в редакції „Новой Газети" Євген Стахів розповів про справжні, а не перебріхані події на Донбасі в той час, про його працю й зустрічі з українськими і іншими юнаками й дівчатами, які належали до підпільних груп в Краснодоні, Горловці, Константинівці й Маріюполі, серед них Олег Кошовий, Любов Шевцова та інші — позитивні герої Фадєєва. Насправді були там крім українських націоналістів і такі молоді люди, які боролися за „Радянську владу без большевиків", „За радянську владу без Сталіна!". Вони і стали майбутніми героями книжки Фадєєва з ідеологічними перекручуваннями автора, вигадками і імітацією правди. Це врешрі-решт, мабуть, зробилося осоружним і самому письменникові, що він себе позбавив життя в 55 років свого віку.

Журналіст Е. Рубін називає такі перекручення Фадєєва більш сильно: „Ні, це не вигадка і не імітація правди. Це навіть не брехня. Це щось значно страшніше. Це правда — вивернена навиворіт". Таким „виверненням навиворіт правди" є і перекручення образу „Євгена Стаховича". Замість Є. Стахова — насправді керівника протинімецького й протибольшевицького під-

(Продовження на ст. 3)

ГЕЙҐ ПЕРЕВОДИТЬ З УСПІХОМ РОЗМОВИ В ПЕКІНІ

Пекін, КНР. — Перед відлетом державного секретаря Александра Гейґа до КНРвитворилася досить напружена атмосфера з приводу обіцяного продажу американських літаків Тайванові, проти чого гостро протестував Пекін. Одначе в теперішніх розмовах, які переводив Гейґ з керівними державними діячами КНР, а в першу чергу з Гуанґ Гуа, міністром закордонних справ КНР, обидві сторони без труду узгіднили позиції.

Секретар Гейґ перебуватиме три дні. Пісял перших розмов, які він мав з Гуанґ Гуа, Гейґ відбув зустріч з репортерами. На цій зустрічі він поінформував, що головною точкою дотогочасних розмов був „сов'єт ський геґемонізм", в оцінці якого обидві сторони ствердили „велику міру однозгідности". Зате Гуанґ у бенкеті, даному в честь Гейґа, підкреслив, що Китай „прив'язує велику вагу до стратегічного пов'язання між Китаєм і ЗСА". Це також потвердив Гейґ, який сказав що „китайсько-американська співпраця між цими двома країнами є тим більше важливою, бо стоїмо в обличчі серйозної загрози мирові й спокоєві". Тому на думку Гейґа тісніші стосунки ЗСА — КНР є „стратегічним імперативом."

Очевидно, що обидві сторони не примовчували розходжень і суперечностей, які є між ними, але ці розходження й суперечності уступають місця важливішим проблемам. Після розмов з Гуанґом Гейґ зустрівся з міністром оборони КНР Ґенґом Біяо. В розмовах з Біяо були порушені питання продажу американської зброї та технології Китаєві. В ділянці зброї китайці найбільш заінтересовані американською протитанковою зброєю, а в першу чергу протитанковими ракетами; при допомозі цих ракет китайці хотіли б вирівняти перевагу, яку мають модерні совєтські танки над перестарілими китайськими танками.

Після вичерпних розмов з міністром закордонних справ та міністром оборони державний секретар Гейґ зустрінеться з прем'єром КНР Джао Джіянґом, Денґ Шіяопінґом та з іншими керівними особами. Не передбачено зустрічі з теперішнім головою КПК Гуа Ґуофенґом. Це потверджує поширювані напівофіційно вістки про недалекий відхід Гуа з його посту. На місце Гуа Ґуофенґа передбачують теперішнього головного секретаря КПК Яобанґа, якого перед недавнім часом іменовано на пост генерального секретаря.

Пекін протестує проти достави зброї на Тайван

Пекін, КНР. — Уряд президента Реґена змінив дотеперішню політику урядів ЗСА стосовно продажу зброї за кордон. Уряд вийшов зі заложення, що бажаючі мають змогу купити зброю від різних країн, і, якщо ЗСА їм відмовлять, вони все ж таки її дістануть. Крім цього, Уряд ЗСА і особисто президент Реґен неодноразово підкреслювали свою приязну поставу до Тайвану й наголошували, що в потребі продаватимуть потрібну йому зброю.Проти продажу зброї Тайванові виступав Пекін. Ті свої виступи він зміцнив останнім часом, коли стало відомим, що Тайван замовив в ЗСА значну кількість наймодерніших літаків і інших засобів оборони.

Китайське міністерство закордонних справ видало офіційний комунікат у цій справі, в якому сказано: „Ми вже не раз говорили й повторювали, що ми радше не купуватимемо зброї з ЗСА як мали б погодитися на продовжуване втручання ЗСА в внутрішні справи Китаю шляхом продавання зброї Тайванові. Якщо ЗСА знехтують нашою повторюваною рішучою опозицією до продажу зброї Тайванові і продаватимуть йому зброю, ми мусітимемо гостро зареагувати на це".

Подібний випадок був недавно з Голляндією, яка продала Тайванові два воєнні кораблі, не зважаючи на спротив Пекіну. У відповідь на те Пекін звинув свою амбасаду в Голляндії та залишив тільки дипломатичний пост і зажадав, щоб з голляндського боку було зроблено те саме. Невідомо чи у випадку ЗСА Пекін поступив би так само, але з тим треба числитися, тим більше, що речники КНР неодноразово висловлювалися дуже підкреслено в цих справах.

ПРИВІТАННЯ, РЕЗОЛЮЦІЇ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

Обраний 29-ою Конвенцією в травні 1978-го року Головний Уряд Українського Народного Союзу на своїх третіх річних нарадах, що відбулися в тижні від 8-го до 12-го червня 1981-го року на власній виховно-відпочинковій оселі Союзівка, схвалив такі привітання, резолюції і рекомендації:

ПРИВІТАННЯ

1. Головний Уряд Українського Народного Союзу поновно шле свій братерський привіт поневоленому, але нескореному українському народові, який продовжує героїчну боротьбу за свою національну самобутність проти найжорстокішого в історії народовбивчого окупанта і навіть в найтрудніших обставинах цієї боротьби творить непроминаючі вартості в поодиноких ділянках життя, збагачуючи ними вселюдську скарбницю багатобічного дорібку.

Головний Уряд та все членство УНСоюзу зокрема з подивом і в пошані клонять свої голови перед численними жертвами, що їх складає в цій боротьбі український народ; перед замученими чи запроторениими до в'язниць, концтаборів і психіятричних закладів.

Головний Уряд УНСоюзу рівночасно закликає все своє членство продовжувати і пожвавлювати свою участь в усіх акціях, скерованих на допомогу українському народові в його змаганнях та в обороні жертв цієї боротьби.

Головний Уряд УНСоюзу зокрема закликає все своє чланство активно вкючатися у кожну акцію для звільнення Юрія Шухевича, Оксани Мешко, Вячеслава Чорновола, Миколи Руденка, Левка Лук'яненка та всіх інших українських політичних в'язнів.

2. Головний Уряд УНСоюзу вітає уряди та народи своїх країн, новообраних президента ЗСА Роналда Реґена та прем'єра Канади Пєра Е. Трудо та висловлює вдячність їм за всі їхні політичні акції, скеровані на оборону людських і національних прав усіх народів світу, зокрема нескореного українського народу, та сильно апелює до наших урядів продовжувати ці акції назначенням президентом Реґеном нового кандидата на пост координатора людських прав при уряді ЗСА, своєю участю на другій конференції для перегляду виконання Гельсінкського Договору, що продовжуєтгься цього року у Мадриді, та іншими подібними акціями.

3. Беручи під увагу, що в наступному році припадає 250-ліття від дня народження „Батька Америки" Джорджа Вашінґтона, в річницю уродин якого, тобто 22-го лютого 1894-го року був заснований Український Народний Союз, і тому що великий Кобзар України Тарас Шевченко прагнув здійснення проведеного закону Вашінґтона в Україні, і тому що наша громада в Америці вшанувала великого кобзаря поставленням пам'ятника в його честь власне в столиці Америки, яка носить назву Вашінґтона, Головний Уряд УНСоюзу закликає все своє членство активно включитися у відзначення 250-ліття дня народин „Батька Америки" різними святкуваннями та урочистостями.

4. Головний Уряд УНСоюзу, відбуваючи свої річні наради у 90-ту річницю українського поселення в Канаді, висловлює признання піонерам та всім канадським українцям за їхній великий труд та вклад у розбудову українського життя в Канаді та за їхні багатобічні досягнення у ділянках культури, релігії, науки, економіки і політики, та закликає все своє членство Америки і Канади активно включитися у торжественні відзначення 90-ліття українського поселення в Канаді різними святкуваннями та імпрезами.

5. Головний Уряд УНСоюзу вітає в пошані Ієрархію наших Церков і Проводи наших Церковних Об'єднань, вітає нашу світову надбудову, вітає наші крайові централі, вітає Проводи і членів наших крайових харитативних, наукових, молодечих, жіночих, економічних і всіх інших установ та закликає все своє членство активно включатися в усі їхні акції, ведені для добра наших поселень у вільному світі та на допомогу українському народові в його змаганнях.

6. Головний Уряд УНСоюзу, відбуваючи свої річні наради у 40-річчя акту та акцій виявлення волі українського народу до державности, клонить голови перед тінями борців, які зложили свої буйні голови за найвищі ідеали українського народу — волю, незалежність і державність, та закликає все своє членство спільно з іншими організаціями гідно відзначити ці великі події новітньої історії українського науроду.

7. Головний Уряд УНСоюзу закликає своє членство вже відтепер приготовлятися до відповідного вшанування пам'яті жертв трагічного голокосту українського народу у 50-річчя голодової облоги, спричиненої московсько-большевицьким окупантом в 1932-33 роках, в якій згинуло поверх семи мільйонів наших братів і сестер в Україні.

8. Головний Уряд УНСоюзу, йдучи за закликом Ієрархій наших Церков та Проводів наших релігійних Об'єднань та беручи під увагу жорстоке нищення наших Церков в Україні, закликає все своє членство активно включитися у підготову гідного відзначення світлого 1000-ліття Хрищення України в 1988 році.

В СПРАВАХ УККА
(Резолюції)

Головний Уряд УНСоюзу на своїх річних нарадах у тижні від 8-го червня 1981 року на своїй оселі Союзівці віддав належну увагу також подіям, які заіснували під час підготови до XIII Конґресу Українців Америки, під час цього Конґресу і після нього.

Обміркувавши теперішню ситуацію і мавши на увазі тільки добро УНСоюзу та всієї нашої громади, як і наших зусиль на допомогу українському народові в його змаганнях до волі і незалежности, Головний Уряд Українського Народного Союзу

1. Схвалює дотеперішні становище й акції Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу для привернення і збереження основних програмових і організаційних засад, на яких УККА побудований і досі працював, та схвалює його участь у Комітеті за правопорядок в УККА;

2. Рекомендує Головному Екзекутивному Комітетові продовжувати заходи для досягнення — привернення правопорядку в УККА, продовжуючи брати участь у Комітеті за правопорядок в УККА.

В разі неуспіху акції привернення правопорядку в УККА Головний Уряд уповноважує Головний Екзекутивний Комітет поробити відповідні рішення, які будуть потрібні для добра Українського Народного Союзу та української громади.

В ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СПРАВАХ
(Резолюції)

Підставою обговорення всіх організаційних справ на засіданні Організаційної Комісії дня 12-го червня 1981 року був звіт п. Джеймса Балу. Із розділів та точок, які відносилися до організаційних ділянок, та з минулорічних резолюцій і рекомендацій Організаційна Комісія запропонувала, а Головний Уряд затвердив такі резолюції:

1. Приєднати до кінця 1981 року 2,000 нових членів із забезпеченням на загальну суму 4,000,000 долярів.
2. Для заохоти до організаційної праці секретарів Відділів та організаторів підвищити організаторську винагороду із 14 на 15 долярів за кожну тисячу долярів забезпечення, за виїмком наступних кляс: DP-65 (винагорода 10 дол.), АДД, ТП-65 і Т-10.
3. Підвищити секретарську винагороду за збірку вкладок із 10 на 10.5 відсотка.
4. Підшукати та затруднити окружних організаторів.
5. Влаштовувати вишкільні курси для секретарів та організаторів по округах.
6. Підшукати асистента для головного організатора.
7. Випрацювати спеціяльну систему для приєднування нових членів у віці від 21 до 40 років.
8. Обмежити вимогу лікарських оглядин до одного лікаря при забезпечуванні на вищі суми.
9. Змодернізувати пропаґандивний матеріял.
10. Виготовити спеціяльні конвенційні плякати та візнаки для заслужених союзовців.
11. Перевести конвенційну членську кампанію та повторити спеціяльні винагороди з минулорічної кампанії.
12. Зобов'язати всіх членів Головного Уряду приєднати в цьому році принайменше по 10 нових членів.

(Продовження на ст. 3)

У світі

АҐЕНТСТВО РОЙТЕРС повідомило з Теграну, що тамошній революційний трибунал засудив на досмертну тюрму колишнього віцепрем'єра першого пореволюційного уряду, який очолював найближчий приятель аятолли Хомейні Мегді Базарґан — Аббаса Аміра Ентезама. Ентезама засуджено „за шпигунство" у користь ЗСА. Основним закидом проти Ентезама було те, що він часто зустрічався зі своїми американськими приятелями, яких він мав дуже багато. Ентезам заперечив висунені проти нього закиди, а щодо зустрічів з американцями, то він потвердив це, бо це не було і не є ніяким законом заборонено. На домагання Ентезама переслухати поданих ним свідків його оборони, трибунал відповів неґативно, як і не захотів узяти до уваги представлених Ентезамом доказів невинности. Ентезам боронив себе сам, бо в новій судовій системі в Ірані, створеній після прогнання шаха з Ірану, судовий оборонець зобов'язаний разом з прокуратором „виявляти вину підсудного", а не боронити його.

В ІРАНІ надалі тривають переслідування релігійної секти Багай, яку намагається цілковито знищити теперішній режим мусулман-шиїтів. Тут навіть поновлено розстріли осіб, які є провідними в релігійному житті секти Багай. Джералд Найт, речник тієї секти перед Об'єднаними Націями, подав джерельні дані про розстріл семи членів секти Багай у місті Гамадан, недалеко від Теграну. Відколи аятолла Хомейні і його співробітники перебрали владу в Ірані, розстріляно, згідно з перевіреними інформаціями, 42-ох членів цієї секти. Одначе, це далеко неповне число, бо в різних малих місцевостях трапляються випадки розстрілів і їх ніхто не реєструє. Влада в Ірані не заперечує факту розстрілів та інших форм знищення. Як і в інших випадках нищення членів секти Багай, і в цьому випадку не подано ні причин, ні доказів вини розстріляних.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ Західньої Німеччини Ганс-Дітріх Ґеншер у інтерв'ю по радіо звернувся зі закликом до совєтського уряду і особисто до генерального секретаря КПСС Леоніда Брежнєва погодитися відтягнути ракети СС-20 з Европи. Ґеншер заявив, що без того держави НАТО будуть змушені для рівноваги примістити 572 ракети Першінґ-2 у країнах Західньої Европи. Ґеншер пригадав Брежнєву, що той обіцяв дотримуватися принципів збройної рівноваги в Европі, а приміщення СС-20 доосновно цю рівновагу знищило.

ПЕРЕНЕСЕННЯ В-ВА „СВОБОДА"

З уваги на перенесення на нове приміщення в Українській Будівлі УНСоюзу (один поверх нижче), в-во „Свобода" буде закрите у четвер і п'ятницю, 18-19-го червня ц.р., а щоденник з датами 19-го і 20-го червня не появиться. Останнє число в цьому тижні вийде в середу з датою четверга, 18-го червня ц.р. —Ред.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА НЮ ЙОРКУ ВЗЯЛА ЧИСЛЕННУ УЧАСТЬ У ПОХОРОНІ БЛ. П. О. Д-РА В. ҐАВЛІЧА

Ню Йорк, Н. Й. (В. Д.). — У вівторок, середу і четвер, 9, 10, 11-го червня ц. р., українська громада Великого Ню Йорку у великому смутку та з достойністю віддала останню прислугу улюбленому парохові, бл. п. о. д-ві Володимирові Ґавлічеві, взявши численну участь у монаших панахидах у церкві св. Юра та в похороні на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемтобурзі, Н. Й.

У першій монашій панахиді у вівторок, 9-го червня взяли участь Владика Василь Г. Лостен, єпископ Української Католицької Епархії Стемфорду та Владика Іннокентій Лотоцький, ЧСВВ, єпископ Української Католицької Епархії Чікаґо, який виголосив глибоко-змістовну промову про життєвий шлях бл. п. о. Ґавліча, як теж про його службу для Чину Отців Василіян, Української Католицької Церкви та українського народу. На панахиді в середу, 10-го червня були присутні: Архиєпископ-Митрополит Степан Сулик із Філядельфії та Владика Василь Лостен, який виголосив промову про Покійного.

У четвер, 11-го червня перед похороном, у жалібному Богослуженні взяли участь усі три Владики Української Католицької Церкви в Америці, а саме Митрополит С. Сулик і Єпископи В. Лостен і І. Лотоцький, який також виголосив прощальну промову-евлогію.

Під час усіх панахид церква св. Юра була вщерть виповнена вірними, серед яких було багато священиків, Сестер, як теж представників українських організацій; представники Пласту й СУМ-А творили почесну варту біля домовини бл. п. о. Ґавліча. В церкві співав хор ім. Митрополита Шептицького.

На цвинтарі св. Духа, перед запечатанням гробу бл. п. о Ґавліча, жалібне Богослуження відправив о. протоігумен Патрикій Пащак, а прощальне слово виголосив мґр. Роман Гулевич кол. довголітній голова, а тепер почесний голова Об'єднаних Українських Американських Організацій м. Ню Йорку, та колишній голова Будівельного комітету церкви св. Юра. На цвинтар, не зважаючи на це, що був робочий день, прибуло 250 вірних. Серед них були представники УККА, СУА, НТШ, українських американських ветеранів, СУМ-А, Пласту, ООЧСУ, та інших організацій.

Учасники похорону бл. п. В. Ґавліча згуртовані біля домовини Покійного. Промовляє мґр Р. Гуглевич.

Після похорону біля 200 учасників узяло участь у тризні в школі св. Юра, що її вступною молитвою відкрив о. Протоігумен Патрикій Пащак, який опісля ведення жалібної тризни передав дир. Богданові Ластовецькому, членові Церковного комітету.

Головну промову про працю й громадську діяльність о. Ґавліча виголосив мґр Іван Базарко, колишній довголітній екзекутивний директор УККА, а тепер 1-ий віцепрезидент СКВУ, який ширше з'ясував участь бл. п. о.Ґавліча в українському громадсько-суспільному житті, його конструктивну співпрацю під час конґресів УККА і СКВУ та його визначну ролю в консолідаційному процесі української громади в Америці.

Серед інших представників, які промовляли під час тризни, були: Уляна Любович (СУА), Евстахія Гойдиш (Пласт), Корнель Василик (СУМА), Лев Мащак (хор ім Митрополита Шептицького), Богдан Качор (ООЧСУ) і Евген Мацелюк, який заступав родину бл. о. ігумена Ґавліча.

В Америці

ДЖАКОБО ТІММЕРМАН, колишній видавець газет в Арґентині, хвалив перед кореспондентами колишнього президента Джіммі Картера, який перший з президентів ЗСА питання оборони прав людини увів як інтеґральну частину політики до свого уряду і при тому врятував також його життя, а натомість гостро критикував політику теперішнього Уряду президента Роналда Реґена. Тіммерман написав книжку про своє 30-місячне перебування в арґентинській в'язниці, де він, згідно з його твердженням, переходив вишукані тортури. Він каже, що політика теперішнього Уряду ЗСА так званої „тихої дипломатії" в питанні потоптання прав людини, це ніби зелене світло для лівих і правих диктаторів для їхньої нелюдяної політики. На думку Тіммермана „тиха дипломатія" цілковито знищить дотеперішні досягнення в ділянці оборони прав людини і тому таку політику треба засудити.

ВНЕДОВЗІ РОЗПІЧНЕТЬСЯ судова розправа проти Карла Лінnaса, якому прокуратура закидає, що він під час Другої світової війни брав участь у винищуванні цивільного населення, зокрема жидів, в Естонії. Ліннас живе тепер у Вестбирі на Лонг Айленді. Ліннас прибув до ЗСА в 1951 році і отримав американськи громадянство. Департамент справедливости твердить, що він не сказав всієї правди, вносячи подання про громадянство.

З БІЛОГО ДОМУ повідомляють, що візита мехіканського президента Хозе Льопеза Портільйа у Вашінґтоні і його розмови з президентом Роналдом Реґеном закінчилися „зі значним прогресом". Розмови закінчилися у приязній атмосфері при повному зрозумінні, що, не зважаючи на чималі розбіжності, спільні інтереси й спільні потреби не лише перевищують їх, але також вимагають, щоб їх без проволоки полагоджувати. Крім тої загальної бази, устійнено цілий ряд конкретних питань, як справу мехіканських нелеґальних робітників у ЗСА, створення комісій для полагоди різних господарських справ. Президент Реґен погодився взяти участь у конференції північ-південь в Мехіко, а президент Портільйо погодився на участь Мехіко в своєрідному північно-американському спільному ринкові ЗСА, Мехіко й Канади при передумові, що і інші будуть у засаді допущені до нього та що він не матиме спеціяльних політичних цілей.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00, UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Демагогія — поганий засіб боротьби

Голова демократичної більшости в Палаті Репрезентантів Томас О'Нілл, яскраво задемонстрував, що скінчилася первісна ідилія між Білим Домом і Капітолем і що Демократична партія тепер уже більше зацікавлена найближчими виборами, в яких хоче „відбитися", аніж у співпраці з республіканським Урядом. Томас О'Нілл різко заатакував і критикував президента Реґена в телевізійному інтерв'ю, закинувши Президентові, що він насправді не має стичности з „працюючими людьми", „що нехтує інтересами працюючих", що дбає тільки за інтереси „вищої добробутом верстви народу" та оточений „дуже-дуже самолюбними" дорадниками. Речник Білого Дому негайно зареаґував на цей виступ демократичного діяча. Близький дорадник Президента Едвін Міз, колишній генеральний прокуратор у Каліфорнії, заявив у телевізійній відповіді, що він „гадає, що сам конґресмен О'Нілл не вірить в те, що сказав".

Очевидно, що закидати президентові Реґенові, що він зовсім не дбає за працюючих людей і служить інтересам багатіїв — це демагогія. І названий близький співробітник Президента у Білому Домі, Едвін Міз, правильно звернув увагу, що саме Роналд Реґен може послужити за приклад „працюючої людини", бо, походячи із незаможньої родини — своєю працею, талантом і впертістю йшов щораз вище по щаблях суспільно-політичної і державної драбини і може служити за зразок працюючої людини. Коментатор Ралф Ерік Нелсон пішов ще далі у критикуванні О'Нілла. Він пригадав, що свого часу колишній демократичний президент Гаррі Труман, наступник Ф. О. Рузвелта, так само закидав своєму наступникові у Білому Домі республіканцеві Д.Д. Айзенгаверові, що той оточив себе багатіями, які тільки грають в ґолфа. Д. Айзенгавер не був одним із найкращих американських президентів, — але був національним героєм, який виграв Другу світову війну, маючи за виконавців його наказів таких генералів, як Паттон, Бредлі чи на протияпонському фронті МекАртур. І відомо було, що Д.Д. Айзенгавер не був ніколи багатієм. Мав фарму недалеко Ґеттисбурґу в Пенсильванії і стрижень його маєтку становив гонорар за його книжку „Хрестоносний похід" („Крусейд") у висоті 100,000 долярів — окремим законом цю суму звільнено від прибуткового податку.

Демагогію демократичних діячів, які закидають Роналдові Реґенові, що він діє тільки у користь багатіїв та нехтує „людьми праці", яскраво видно, коли придивитися — хто має найбільші впливи у Демократичній партії. Чи, наприклад, сенатор Едвард Кеннеді, мультимільйонер є „людиною праці"?! Мільйонери є в обох головних американських партіях. І теперішня американська економічна криза не стала наслідком оборони інтересів багатіїв, а наслідком перетворювання Америки у „добродійну державу", що у практиці проявилося фантастичними державними дефіцитами, послабленням збройної сили, упадком вартости доляра та упадком міжнародного престижу Америки. Східньоамериканські демократи-ліберали завинили найбільше у тій господарській, політичній та моральній кризі, що її успадкував Роналд Реґен, коли американський нарід „мав досить" отого суперлібералізму та опікою над „бідними", з яких тільки незначна частина була насправді бідною, а на бідності якої жирував велетенський штучно- розпучнявілий бюрократичний апарат та просто свідомі обманці.

Очевидно, кожна політична партія, яка програла у виборах, мусить виготовити заздалегідь стратегічний плян — яким способом відзискати довір'я і популярність у народі та надолужити зазнані втрати. Але робити це демагогією, яка зводиться до несправедливих особистих атак проти Президента — це не добре. Роналд Реґен урядує всього пів року. Він склав Уряд з першорядних фахівців окремих ресортів. Очевидно, що на нього натискають однаково кола великого промислу і фінансів, як і робітничі спілки. Очевидно, що він мусить рахуватися з прерізними чинниками та й окремими найбільш впливовими людьми — і в цьому ця трудність найпочеснішої, але й найскладнішої й найважчої праці, якою є пост президента ЗСА. Опоненти, що оперують демагогією, не влегшують праці Президентові, але й шкодять цілій країні, шкодять народові і — самим собі. Демагогія розраховує на примітивізм слухачів і діє тільки на дуже коротку мету. Голова демократичної більшости в Палаті Репрезентантів повинен був двічі подумати, заки виступив перед мільйонами глядачів і слухачів телевізії з демагогічними закидами проти Президента.

Панас Феденко

„ПОЛЬСЬКЕ ЧУДО"

. Чим далі на Схід, тим більше люди вірять у явища надприродні, в чудо. Явлені ікони, мощі святих творять чудеса. Цим славиться Київська Печерська Лавра, чудеса творили ікони Казанської Богородиці. Цар Микола II вшанував чудотворні мощі Святого Серафима Саровського перед Першою світовою війною.

Міста, в яких творяться чудеса, є також в інших країнах. Ікону Богородиці в Польщі, в Ченстохові, кожний знає. Але знаємо Люрд у Франції і еспанську Фатиму. В Італії та в німецькій Баварії також.

Для реформаторів Церкви Лютера й Кальвіна, пошана до предметів, зроблених людськими руками, рівнозначна з ідолопоклонством: „Не сотвори собі кумира і всякого подобія", — написано в Синайських Заповідях.

Тема цієї статті — „політичне чудо". Аджеж сталося те, чого не сподівалися „совєтологи" в різних країнах світу. І я, „грішний" висловлював свою тривогу за долю польського руху до забезпечення права на вільніше життя: перед очима кожного стояв приклад окупації Чехо - Словаччини „братніми арміями" тільки з тієї причини, що чеські й словацькі комуністи хотіли створити в своїй країні „соціялізм з людським обличчям". Москва вважала цей клич за образу для свого нібито „реального соціялізму" і накинула Чехо-Словаччині суворий режим партійної диктатури.

Безперечно, реформи в Польщі, на які мусіли погодитися польські комуністи, мусять турбувати москвослухняних диктаторів у Чехо-Словаччині та в неменшій мірі політбюрократів у Кремлі. В пресі й пропаганді комуністичних урядів країн, що сусідують з Польщею, часто чути перестороги, загрози і поради полякам. Цьому додавали ваги й маневри „союзних" армій на польських кордонах і в самій Польщі. Однак до рішучої розправи з польською „контрреволюцією" не дійшло. Лібералізація у Польщі має новий здобуток: поряд з робітничою спілкою „Солідарносьць" твориться незалежна спілка селян-хліборобів. Хоч ці організації не ставлять собі політичних завдань, вони визнають „провідну ролю партії" (це поклін на адресу московського „ленінізму"), однак, політичних проблем їм не минути.

Так, справою високої політики стало в Польщі свято роковин „Конституції 3 мая" з дати 1791 року. Тодішні польські демократи пішли за прикладом Великої Французької Революції 1789 року, хотіли скасувати шляхетські привілеї та завести в Польщі свободу й рівноправність.

Цього не стерпіла цариця Катерина II: російське військо під командою Суворова задушило польську реформу та знищило й незалежність Польщі: „Ура, Варшава наша!" Так повідомляв Суворов царицю про свою перемогу. — „Ура, фельдмаршале!" То була відповідь Катерини II Суворову, котрому вона дала найвищу ранґу в російській армії.

Багато інших болючих споминів мають польські патріоти про агресію й гноблення, котре обернуло Польщу в „Привислянський Край". Безперечно, аґресивні „соколи" між московськими політбюрократами хотіли б повернути події в Польщі до попереднього стану. Однак, вони спізнилися. Італієць Нікольо Маккіявелі писав у своїй книзі „Князь" (краще б сказати — „Володар"), що жорстокість політик має виконати негайно, а добродійство підданим може розділити на довший час.

Є причини, чому Москва не здійснила пляну аґресії на Польщу і мусить шукати якоїсь згоди з непокірною країною. Насамперед, Кремль має зв'язані руки в Афганістані, де невидно кінця спротиву народу аґресорам і ними поставленому комуністичному режимові. Друга причина вагання московських політбюрократів — це однодушність урядів різних країн світу, котрі перестерігають Москву: напасть на Польщу була б сиґналом до „холодної війни" і до небувалого напруження між державами світу. НАТО вступило б в активний союз з комуністичним Китаєм, щоб мати противагу на Сході до совєтської аґресивности на Заході. Неминуча була б і економічна ізоляція СССР, з великою шкодою для індустрії цієї імперії.

Совєтські політбюрократи напевне розуміють ролю елементів незважених (imponderabilia) у політиці, до яких в першу чергу приходить релігія. Недарма ними поставлений на ролю комуністичного вождя Афганістану присягається на свою вірність Коранові пророка Магомета...

Польські патріоти знають, що за ними стоїть не тільки релігійний авторитет їхнього земляка Папи Івана Павла II, але й многомільйонова громада вірних Католицької Церкви в цілому світі. Агресія Москви на Польщу поховала б надії на „мирне співжиття" Католицької Церкви з державою Леніна.

Поряд з цим, політика Москви супроти Польщі мусить оглядатися на „братні" комуністичні партії. Само собою кубинський Кастро та дрібні компартії, залежні від московської каси, хвалитимуть кожну аґресію московських політбюрократів. Але великі компартії Італії та Еспанії виступають рішучо проти плянів задушити рух реформ у Польщі военною аґресією. Для ідейних комуністів (є ще й такі), окупація Польщі була б душевною катастрофою.

Мені здається, що московські політбюрократи, з тяжким серцем і зціпивши зуби, приймуть як факт події в Польщі і будуть стерегти одного: щоб у Польщі уряд був у руках комуністичної партії, та щоб польське військо було під командою Варшавського Пакту, в якому рішальне слово має Москва. В цій ситуації, мабуть, наслідникам Леніна-Сталіна доведеться жити поряд з „політичним чудом".

Бо найбільшим „політичним чудом" в перипетіях бурхливої історії Польщі зостанеться нинішня національна солідарність і дисциплінованість, що може бути прикладом для інших.

(Продовження на ст. 3)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Чи є велика різниця між вашими уявленнями про еміґрацію, коли ви були в Україні, в порівнянні до того що ви бачите тепер на свої власні очі?

ВІДПОВІДЬ: Фактично я (та більшість дисидентів) мали дуже туманне уявлення про еміґрацію, хоч і знали із совєтської преси назви деяких еміґраційних видань та організацій.

Але при всій моїй непоінформованості я не думав, що ставлення до московської комуністичної імперії — найлютішого ворога світової демократії — серед певних кіл української еміґрації може бути настільки толерантним, що підтримка, виправдання та абсолютна льояльність до московської мафії не тільки не засуджується, але виставляється перед „відсталими" та „консервативними" українцями, як зразок демократичности.

Звернімось до фактів.

Дехто з еміґрантів вважає, що підтримувати контакти з працівниками совєтських місій (зокрема посольства) — це патріотична ідея, яка приносить користь Україні. Мені на повному серйозі доводили, що нерозуміння цього — це відсталість, хуторянство тощо. Які саме вигоди це приносить Україні, зрозуміти важко, але саме так обґрунтовується ця позиція.

Звичайно, люди можуть мати різні погляди, навіть такі, як у Брежнєва та Щербицького, але мені дивно, як серед еміґрантів, які втекли від неминучого погрому в СССР могли з'явитись такі погляди та тенденції.

Дехто скаже, що це, мовляв, молодша ґенерація, яка виросла поза межами СССР.

Тоді виникає інше питання:

Чи є можливе, щоб діти жидів, які втекли з гітлерівської Німеччини у 1933 році, стали вихваляти і виправдувати політику Гітлера?

Ситуації абсолютно подібні і ніякими посиланнями на демократичність цього не заперечиш.

Чому ж те, що неможливе серед жидівства, можливе серед українства?

Українська історія (і то новітня!) знає сумні приклади приятелювання з комуністичною імперією Кремля.

Першою жертвою такого приятелювання був Винниченко (а з ним і вся Україна). Далі в тридцятих роках на Західній Україні (тоді у складі Польщі) існувала відверто совєтофільська група інтелектуалів на чолі з Антоном Крушельницьким. Який кінець Антона Крушельницького еміґрація знає. Після усіх реабілітацій, які пройшли в СССР, А. Крушельницький навіть не реабілітований. Навіщо? Якийсь галицький жовтоблакитник. Подумаєш! Історія Мирослава Ірчана з Канади так само дуже повчальна.

І після всіх цих фактів заграванння з Москвою триває.

Я слухав магнітофонний запис виступу однієї людини після її відвідання так званої УССР.

Коли зайшла мова про русифікацію, відвідувач, ствердивши, що Україна русифікована, заявив, що, мовляв, русифікація не таке вже страшне лихо для України.

Уявляєте, до чого можна дійти у своїй тенденції виправдувати Москву?

Виявляється, що русифікація — це огидне знаряддя колоніяльної системи — не є страшним лихом.

То тоді і колоніялізм — огидний комуністичний — не є лихом!

Незрозуміло тоді нащо українці опиралися польонізації, литовці — германізації, араби Альжиру — галлізації? Це ж зовсім не лихо, не огидний супутник колоніялізму, а явище, яке нікому не шкодить, або як твердять кремлівські верховоди, навпаки сприяє проґресові.

От до чого можна договоритися, ідучи в річищі проколонізаторської ідеології.

У XVIII сторіччі у нас був Палій, у XX — Юрій Коцюбинський та А. Крушельницький. Сьогодні маємо на еміґрації проколонізаторське лоббі. Чому історія повторюється з такою невблаганною послідовністю?

Чи не є це одна з внутрішніх причин нашої національної трагедії?

(Далі буде)

Ярослав Курдидик

МУЛЬТИМІЛЬЙОНОВА ДОПОМОГА ЗСА КОМУНІСТАМ

Ще у минулому місяці президент Реґен поставив був вимогу, щоб відкликати т. зв. Кларк амендмент, що у точнішому виясненні означає — відкликати заборону американської допомоги цій політичній фракції, яка явно протиставиться і поборює теперішній комуністичний режим в Анґолі. Найцікавіший факт, що проти відкликання такої заборони виступають і її з усієї сили підтримують три найбагатші і найбільші фірми в ЗСА — Ґалф Ойл, Сити Сервіс і Тексако.

І на самому ділі, як це слід зрозуміти, такі „архикапіталістичні потентати" обороняють комуністичне владування в Анґолі?.. Відповідь на це питання дуже проста: кожна із вищезгаданих фірм має мультимільйонові контракти з Анґолею і всі вони побоюються, що кожна евентуальна майбутня допомога дисидентському протикомуністичному рухові, може діймаюче пошкодити їхнім вітальним „нафтяним інтересам" у цій країні.

Пригадаймо, що зразу після цього, коли Портуґалія залишила Анґолю, дві основні фракції розпочали цивільну війну за повну контролю країни. Щоправда, підтримувана совєтами фракція МПЛА виграла, але ще й до сьогодні вона натрапляє на дуже сильний спротив фракції західньої орієнтації ІНІТА, що її очолює Йонас Савімбі. Знатоки цього обширу однозгідно твердять, що якщо б в Анґолі не було коло 28,000 платних військових кубинських та цивільних кубинських наємників — рух, що його очолює Савімбі, був би вже давно при владі в Анґолі.

У 1979 році одна тільки нафтова фірма Ґалф Ойл заплатила теперішньому анґольському урядові 352 мільйони „податкових оплат" а дві інші, заплатили разом теж понад 250 мільйонів. Під сучасну пору дохід з продажі нафти являється основним джерелом існування комуністичного уряду в Анґолі, бож цими ґрішми оплачується тамошніх кубинських наємників.

І ніхто інший, як саме Савімбі знає про це найкраще, що припинивши доплив американських долярів, як і теж дещо підсилена американська допомога різнорідного типу легкою зброєю та електронічним комунікаційним вирядом — може вирішити у дуже короткому часі про загибель комуністичного владування у Люанді.

Якщо зовсім основно, розсудливо та об'єктивно проаналізувати всю теперішню ситуацію в Анґолі, то можна прийти до неймовірного й подивугідного висновку із якого слідує, що кубинці — наємники охороняють процес і кермування нафтовидобутку, що є американською власністю проти прокомуністичної ЮНІТА, якій Президент ЗСА хоче доставити допомогу, в чому на перешкоді у передовій лінії стоять багатющі корпорації.

Крім згаданих трьох нафтових велетнів прийшли їм із визначною додатковою допомогою такі відомі американські фірми, як: Боінґ, Дженерал Електрік і Бечел Ко., які мають з Анґолею теж мультимільйонові контракти. Всі вони, разом беручи, однозгідно твердять, що, мовляв, понад усі сподівання теперішній уряд Анґолі дуже задовільно та акуратно виконує усі їхні домовлення і контракти, при чому в останньому часі своїм наставленням він заохочує до побільшування закордонних капіталовкладів. Деякі представники із цих американських фірм в Анґолі в окремих інтерв'ю з представниками преси заявляють, що їм, мовляв, зовсім байдуже, хто тепер при владі в Анґолі, їхнє діло, це „добрий бизнес і добробут".

Крім декількох американських союзників в Африці на чолі з Ніґерією, яка теж являє собою одного із більших доставців нафти для ЗСА, поставлено вимогу, щоб Америка не встрявала у „чисто внутрішні справи" всіх африканських країн, відносно того, які в них уряди, а їм у допомогу сьогодні приходять американські фінансові потентати. Всі вони всупереч американським обрахуванням „на дальшу мету", виходять із архиліберального заложення, яке колись пропаґував Ллойд-Джордж — „що торгувати можна навіть із канібалами", або іншими словами — чому американцям не торгувати із „модерними тепер канібалами" — комуністами?..

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Музей в Інституті?

Мистець Яків Гніздовський пропонує в статті „Український Інститут Америки — можливості Музею", „Свобода" чч. 99 і 100, щоб УІА пристосував свій невикористаний цінний будинок для потреб музею і почав збирати об'єкти, що там мали б бути збережені.

Одночасно Український Музей — єдина наша інституція такого роду, що здобула собі заслужену репутацію в Ню Йорку, маючи унікальне багатство експонатів, на які не має приміщення, веде акцію за придбання будинку для себе.

Коли є будинок, що мав би стати музеєм, і музей, який потребує будинку, було б логічно і раціонально, щоб УІА і УМ об'єдналися і спільними ресурсами, з одного боку будинок, з другого боку — надбані експонати, репутація, професійне керівництво, досвід, ентузіязм і енерґія спонзорів, — створити спільно один великий репрезентативний музей-архів. Але чи дозволить на це наша традиція, згідно з якою у нас усе робиться подвійно?

Роман Волчук
Джерзі Сити, Н.Дж.

Іван Головінський

НАУКА ПСИХОЛОГІЇ У КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКІЙ АКАДЕМІЇ

Від найдавніших часів історія психології нерозривно пов'язана із намаганням людини зрозуміти свою поведінку і дію. Починаючи від Сократа до сьогодні — ці намагання стоять в основі психологічних дослідів, хоча на протязі сторіч мінялося розуміння науки та її методологічних дослідів. З перспективи історії психологічної думки можна розрізнити три важливі етапи — стислої філософії, філософічної психології, наукової психології.

Сучасні психологи вважають Вільгельма Вундта „батьком" наукової психології, а його працю: „Основи фізіологічної психології" (1874) важливим документом дослідної психології. Одначе слід звернути увагу, що коріння психологічної думки Вундта сягає до філософії Канта і Ляйбніца (Арнолд, 1980). Опираючись на філософію XVII сторіччя, Вундт розглядав психічні і фізичні прояви як паралельно нерозривні течії, які тільки можна абстрактно розуміти, зглядно розрізнити. У тому підході до скомплікованих психофізичних проявів Вундт висловлював думки, які раніше у XVII сторіччі висловили деякі філософи, зглядно психологи.

Сімнадцяте сторіччя було переломовою добою для науки психології. У цей час психологія шукала шляхів, щоб відокремитись від фолософічних наук, наприклад, метафізики, в окрему дисципліну. Цей час у психології називається добою психофізичного паралелізму та вчасного британського емпірецизму. До представників психофізичного паралелізму можна зарахувати Рене Декарта (1596-1650), Бенедикта Спінозу (1632-1677), та Вільгельма Ляйбніца (1646-1716). Визначними представниками британського емпірецизму були, Томас Гоббс (1588-1679), Джордж Берклі (1685-1753) та Джан Локк (1632-1704).

Темою цієї короткої статті є розглянути науку психології в Києво-Могилянській Академії XVII сторіччя на тлі европейського навчання цієї дисципліни у тому часі.

Як відомо, початок Києво-Могилянської Академії сягає 1615-го року, тоді, коли при Богоявленському Братстві у Києві була заснована братська школа. У 1632 році Київська і Лаврівська школи були злучені разом та в 1701 році піднесені київським митрополитом Петром Могилою до гідности колеґії. Роля Києво-Могилянської Академії — як наукового центру не тільки України, але цілої Східньої Европи — загальновідома. Професори академії своїм науковим стажем стояли на рівні найкращих европейських сил того часу. Колишній учень академії професор Тимковський, один із основників Харківського університету, так висловився про професорів академії: „Ми росли серед умів, які осягнули освіту не тільки в Києві, але також у Кенігсберґу, Ляйпціґу, Ґетенґені, Оксфорді та Единбурґу". (Губко, 1980). На жаль, до сьогодні наука психології у Києво-Могилянської Академії належно не є досліджена. Деякі із наших істориків представляли ролю академії у дуже вузькому насвітленні. Наприклад, Крип'якевич, Голубець і Дорошенко твердили, що навчання у Київській Академії було оперте... „на богословській основі і обмежувалось до логіки і філософії в її середньовічно-схолястичному оформленні (ст. 572)". Така характеристика академії не була влучним віддзеркаленням дійсного рівня навчання. На підставі рукописів лекцій читання латинською мовою, що зберігаються у центральній науковій бібліотеці в Києві (на цю тему появилася праця Пелеха українською мовою в 1952 році і стаття Губка російською мовою 1980 року), можна твердити, що в академії був дворічний курс філософії у склад якого входили: логіка, фізика, психологія, метафізика і етика. На психологію припадало приблизно сто годин навчання. Тут можна звернути увагу, що в цей час, коли в европейських колеґіях психологію викладали у відділі метафізики, то у київській академії Теофан Прокопович увів студії психології у рамках природничих наук (Губко, 1980). Проблеми, які цікавили київських психологів XVII сторіччя, себто відчуття, світосприймання та співвідношення поміж мозком, розумом і душею, є актуальними до сьогодні. З перспективи сучасного стану психологічної науки розгляньмо коротко як ті питання обговорювали західньоевропейські та українські психологи XVII сторіччя. На вступі слід зазначити, що хоча ми говоримо про відчуття, світосприймання та скомпліковані психологічні функції, як окремі явища, то слід пам'ятати, що існує поміж ними тяглий органічний зв'язок, а обговорюємо їх окремо тільки для кращого зрозуміння.

Відчуття — це психофізичний процес який стоїть в основі більш скомплікованих мозкових функцій. При допомозі відчуття ми виробляємо світосприймання і поняття про оточуючий нас фізичний світ. У своїй першій стадії, відчуття — це фізіологічний процес переміни енерґії, що діє на спеціяльні нервові клітини наших змислів. Наприклад, світло, яке є електромагнетною енерґією у зіниці ока перемінюється на біохемічну енерґію. Ця енерґія „пливе" волокнами нервів до мозкової кори, де пробуджує відчуття світла і барв. До нашого сучасного зрозуміння властивостей відчуття спричинилися досліди німецьких науковців XVIII і XIX сторіч, як, наприклад, Вебера (1795-1878), Фехнера (1801-1887) та Гельмгольца (1821-1824). Цікавим є твердження Пелеха (1952), що психологи Києво-Могилянської Академії майже два сторіччя раніше від Мюллера (Handbuch der Physiologie des Menschen; Coblenz, 1838) обговорили питання як нервові закінчення наших змислів реагують на стимули. Іннокентій Ґізель твердив, що змисли осягають свою питому функцію за посередництвом дії, яку вони виконують. Його твердження є дуже зближене до сучасної інтерпретації процесу диференціяції та інтеґрації органічного росту і розвитку нервової системи. У філософічному курсі Ґізеля з 1645 року: „Opus Totius Philosophiae" (Tractatus de Anima), за словами Губка (1980, ст. 88) знаходимо докладний опис рефлексійної дуги: „Об'єкти реального світу впливають на змисли, відчуття передаються змисловими нервами до мозку, звідтіля імпульси передаються двигальним нервами до мускулів і викликують відповідні рухи (ст. 88). Тут на марґінесі можна згадати, що твір Декарта „Терпіння Душі" появився в 1650 році, себто п'ять років пізніше від трактату Ґізеля.

(Продовження на ст. 3)

Привітання, резолюції...

(*Закінчення зі стор. 1*)

13. Призначити в бюджеті УНСоюзу на організаційні справи суму 522 долярів.

14. Заангажувати п. Джеймса Балу для дальшої консультації та допомоги для покращання і посилення організаційної ділянки УНСоюзу.

У СПРАВАХ ПУБЛІКАЦІЙ УНС
(Резолюції)

Головний Урляд УНСоюзу, мавши на увазі превimportant ...

Головний Урляд УНСоюзу, мавши на увазі преважливу ролю, завдання і значення періодичних і книжкових та принагідних публікацій УНСоюзу для нього, його членства та всієї громади, як і для українського народу, доручає Головному Екзекутивному Комітетові подбати про постійне і повне респектування загальних та практичне й остаточне здійснення специфічних резолюцій Головного Уряду УНС, схвалених на попередніх нарадах, у цьому зокрема, резолюцій і деяких додатків та доповнень.

1. Головний Уряд УНС зобов'язує Головний Екзекутивний Комітет подбати про те, щоб щоденник „Свобода", із наладнаним складом редакції та повною модернізацією технічного устаткування, в редакційному і технічному відношеннях був на належному рівні та відповідав кожночасним своїм завданням. Головний Уряд зокрема забов'язує виконати схвалені вже раніше постанови щодо побільшення об'єму „Свободи" та відновлення періодичних публікацій сторінок молоді, літературно-мистецьких додатків та інших спеціальних і принагідних сторінок і рубрик.

Мавши на увазі змінену структуру нашої громади, зокрема ту обставину, що частина наших дорослих членів і нашої громади вже не володіє достатньо українською мовою, як і мавши на увазі необхідність доводити до відома наших англомовних американських і канадських співгромадян інформації про важливіші події в українському житті в ЗСА і в Канаді та у вільному світі, як і в поневоленій Україні, Головний Уряд доручає завершити поширення формального характеру англомовного „Українського Тижневика", як загально-національного англомовного органу із окремою увагою та спеціальними сторінками чи вкладками, призначеними для української молоді.

2. Продовжувати публікацію вартісного дитячого місячника „Веселка" українською мовою і приспішити появу чвертьрічного видання цього журналу англійською мовою, із вибраними матеріялами з українського видання в англійському перекладі.

3. Продовжувати публікацію щорічних альманахів УНСоюзу, із постуловим доповнюванням їх змісту до подібних кращих американських і канадських публікацій.

4. Перевірити портфелі і можливості інших періодичних публікацій УНСоюзу, відповідно до вимог часу і обставин.

5. Подбати, щоб усі періодичні публікації УНСоюзу віддавали окрему увагу матеріялам УНСоюзу і про УНСоюз. Усі союзові матеріяли загального громадсько-національного значення повинні мати першенство в публікаціях УНСоюзу на їх загальних сторінках, а всі спеціяльні матеріяли, призначені головно для членства УНСоюзу, повинні бути комасовані на окремих сторінках чи рубриках „Трибуна УНС", яка повинна появлятися в щоденнику і тижневику відповідно до потреб, але не менше, як один раз місячно.

6. Усі публікації УНСоюзу повинні на своїх сторінках віддзеркалювати факт, що УНСоюз є організацією українців Америки і Канади та віддавати належну увагу подіям і потребам в житті українців у цих двох країнах, друкуючи в потребі окремі сторінки чи рубрики про і для українців у Канаді. Це зокрема ще відноситься до „Трибуни УНС" та до сторінок молоді.

7. Мавши на увазі те, що теперішня мінімальна передплата на „Свободу" від членів УНСоюзу сьогодні вже не покриває навіть малої частини її коштів, Головний Уряд УНС, схвалюючи здійснене вже Головним Екзекутивним Комітетом повернення до попередньої системи видавання „Українського Тижневика" та встановлення відповідної висоти передплати за нього, доручає Головному Екзекутивному Комітетові відновити практиковані раніше акції збірки добровільної доплати до передплати „Свободи".

8. Головний Уряд УНС доручає Головному Екзекутивному Комітетові інформувати всіх членів Головного Уряду про вирішені ним нові книжкові публікації та після їх появи друком пересилати всім головним урядовцям оказійні примірники.

9. Головний Уряд УНС рекомендує редакціям публікацій УНСоюзу включитися і піддержати ведену Спілками Українських Журналістів Америки і Канади акцію оборони і рятунку переслідуваного окупаційною комуно-московською владою видатного українського журналіста Вячеслава Чорновола, як теж Миколи Руденка, Левка Лук'яненка, Юрія Шухевича та інших українських політичних в'язнів.

У СПРАВАХ МОЛОДІ
(Резолюції)

Тому що майбутність української спільноти в Америці та в Канаді, як і майбутність Українського Народного Союзу, залежна у великій мірі від виховання молодого покоління, свідомого свого суспільно-громадського, політичного, культурного та релігійного обов'язку, та

Тому що УНСоюз приділяє велику увагу майбутньому розвиткові нашої української спільноти, як і нашої організації, Головний Уряд УНСоюзу доручає Головному Екзекутивному Комітетові:

1. Продовжувати моральну і матеріяльну підтримку всім українським молодечим і студентським організаціям, школам українознавства та щоденним українським школам й академіям, центрам української молоді та різним молодечим мистецьким одиницям (театрам і ансамблям), які жертвенно віддають чимало зусилля у вихованні української молоді.

2. Окремо допомагати матеріяльно молодечим організаціям у переведенні різних таборів, вишколів, курсів, чи семінарів та, в міру можливости, відвідати бодай декілька більших таборів на терені ЗСА і Канади, щоб виявити цим наше зацікавлення їхніми справами та потребами.

3. Активно, морально і матеріяльно піддержувати фестиваль, що відбудеться на оселі УНСоюзу Союзівці від 15-го до 29-го серпня ц.р., включно з допомогою тим мистецьким одиницям, що виступатимуть на Союзівці.

4. Продовжувати затруднення молодих організаторів на Союзівці та дальше допомагати їм у переведенні активної кампанії приєднування нових молодих членів впродовж цього ж літнього сезону на нашій оселі.

5. Продовжувати в літньому культурні курси та курси українознавства на оселі УНСоюзу Союзівці під час літнього сезону.

6. Допильнувати, щоб органи УНСоюзу „Свобода" та „Український Тижневик" присвячували більше місця на своїх сторінках для молодечих і студентських справ, повідомляючи про діяльність молодечих і студентських організацій, про можливості студій в різних університетах, про українські курси в університетах, про можливості одержання стипендій для цих студій, про діяльність мистецьких одиниць, про молодечі спортові турніри, тощо; в загальному — про всі справи, які відносяться до нашої української громади молодечого і студентського віку.

7. Виготовляти і проголошувати в „Українському Тижневику" заклики до української молоді і студентства ставати організаторами УНСоюзу впродовж вакаційного сезону.

8. Уможливлювати якнайбільше молодечим мистецьким одиницям (групам, ансамблям) ЗСА і Канади брати участь у мистецьких виступах на Союзівці.

Для перeведення у життя представлених вище резолюцій пропонуємо приділити в бюджеті суму 7,000 долярів крім дотацій, приділенних молодечим і студентським організаціям Фінансовою Комісією.

У ЖІНОЧИХ СПРАВАХ
(Резолюції)

1. Спонзорувати коштом УНСоюзу побут двох потребуючих незаможних дітей, членів УНСоюзу, у віці від 7 до 11 років на дитячих таборах на Союзівці.

2. Звернутись до Окружних Комітетів та Відділів УНСоюзу із закликом, щоб вони заохочували молоді таланти до участи у Фестивалі Молоді, який відбудеться на Союзівці в днях від 15-го до 29-го серпня ц.р.

3. Висилати видавану УНСоюзом „Веселку" та інші навчальні матеріяли школам у Південній Америці, щоб цим допомогти їм зберегти серед молодого покоління українську спадщину.

4. Пригадувати Відділам УНСоюзу про їхні братські завдання допомагати вбогим — потребуючим, хворим та старшим віком членам і відвідувати їх, а не забувати про них.

5. Закликати членок УНСоюзу вписувати в члени УНСоюзу своїх дітей, внуків та інших членів їхніх родин і приятелів.

6. Розглянути можливості УНСоюзу приділяти стипендії потребуючим студентам у Південній Америці.

7. Подбати так скоро, як тільки можливо, про побудову на Союзівці дому для старших віком членів УНСоюзу.

У СПРАВАХ СЕНЬЙОРІВ УНСОЮЗУ
(Резолюції)

Мавши на увазі статутові зобов'язання УНСоюзу супроти своїх старших членів та потреби і побажання цих членів, як і

Мавши на увазі дотеперішні резолюції і рекомендації Головного Уряду в цій справі,

Головний Уряд стверджує, що жадна з тих резолюцій і рекомендацій не була, чи не могла бути виконана, і тому доручає Головному Екзекутивному Комітетові продовжувати пороблені вже заходи та поробити потрібні нові для остаточного здійснення дотеперішніх постанов Головного Уряду, зокрема:

1. Найпізніше до кінця цього року подбати про загальні архітектурні і фінансові пляни для побудови кондомініяльного дому для сеньйорів на Союзівці, та

2. Проголосити зголошення кандидатів, чи охочих набути кондомініяльні мешкання, і

3. Після одержання потрібної кількости зголошень приступити негайно до плянів побудови такого дому.

У КАНАДСЬКИХ СПРАВАХ
(Резолюції)

1. Видати книжку „УНСоюз в Канаді". Збіркою матеріялів для видання цієї книжки має зайнятися Василь Дідюк при допомозі Богдана Зорича. Головний Екзекутивний Комітет виплатить збірщикам матеріялів належність за їхню працю після предложення рахунків.

2. Канадське Представництво відповідає за збори Окружних Комітетів на терені Канади та плянує їх у порозумінні з головним організатором.

3. Канадське Представництво буде скликати свої наради квартально і на ції самі дні буде скликати збори Округ у даних місцевостях.

4. Канадське Представництво передасть Статутовій Комісії 30-ої Конвенції УНСоюзу пропозиції включення до статуту УНСоюзу прав Канадського Представництва та відкриття окремого конта в Канаді.

У СПРАВАХ СПОРТУ
(Рекомендації)

1. Призначити в бюджеті УНСоюзу суму 9,000 дол. для Спортової Комісії на 1981 рік.

2. Продовжувати влаштовування спортових імпрез на Союзівці, як тенісові і плавацькі змагання, та нагороджувати кращих змагунів трофеями і медалями УНСоюзу.

3. Продовжувати фінансову допомогу для влаштовування різних турнірів: круглів, гольфа, копаного м'яча, відбиванки, кошівки, бейзболу та інших родів спорту, організованих членами та Відділами УНСоюзу.

4. Продовжати співпрацю і допомогу спортовим та молодечим організаціям, які мають спортові дружини, змагунами яких є члени УНСоюзу.

5. Вислати привіт від Головного Екзекутивного Комітету та фінансову допомогу організаторам відзначення 70-річчя — ювілейного святкування Українського Спортового Товариства „Україна" у Львові.

6. Виготовити емблеми УНСоюзу для масового поширення їх серед українського спортового активу, приналежного до УНСоюзу.

Минулого місяця відійшов на вічний спочинок заслужений союзовець та член нашої Спортової Комісії св.п. Іван В. Іванчук. З Його смертю Спортова Комісія та цілий УНСоюз втратив активного та відданого члена, який десятки років працював для добра спорту та добра Українського Народного Союзу. Вічна Йому пам'ять.

У ФІНАНСОВИХ СПРАВАХ
(Рекомендації)

1. Продовжувати і закінчити ревізію схеми виплати дивіденди.

2. Постійно вимінювати маловідсоткові бонди та купувати вищевідсоткові.

3. Уділяти перші гіпотечні позички членам до суми 1,000,000 долярів річно.

„Польське чудо"

(*Продовження зі стор. 2*)

Поляки різних поглядів, ідеологій, світоглядів, різного рівня знання й освіти, „за один гуж тягнуть". І в польській компартії, що обстоює свою „провідну ролю в суспільстві", не було такої впливової групи, котра могла б покликати „братню поміч" зі Сходу, щоб завести в Польщі „лад і спокій", як це сталося в Чехо-Словаччині 1968 року. Коли згадати наших Галаганів, Кочубеїв, Юзефовичів та інших, що старалися катам догодити, то видно наші недостачі. Вони виходять наяв і в житті української громади на чужині. Чи нас біда не навчила?

СЛУЖБОВЦІ ФЕДЕРАЛЬНОГО БЮРА Інвестигацій і прикордонна служба, у спілці з місцевою поліцією перехопили 528 фунтів кокаїни на Флориді і заарештували цілий ряд осіб пов'язаних з цією контрабандою. Слідкування за перепачковуванням цього наркотику розпочалися в літаку над Багамськими островами і закінчились на Флориді. Дві особи з цієї контрабанди втекли, а поліція є за ними в погоні. Поліційні чинники кажуть, що їх скоро можна буде зловити, бо ФБІ посідає всі дані про них, одержані від Доналда Кремера з Каліфорнії, одного з арештованих пачкарів.

Наука психології...

(*Продовження зі стор. 2*)

Розуміючи інтелектуальне пізнання, як свідомість відчуття, Горбацький в 1639 році писав: „В інтелекті немає нічого, чого раніше не було у відчутті". Той сам автор дальше писав: „Природа існує у двох видах, в першу чергу сама по собі навіть тоді, коли вона не схоплюється інтелектом. Природа рівнож існує в поняттях розуму, тому що розуміється ним так чи інакше (Губко, 1980, ст. 86). Порівняймо це твердження Горбацького до вислову Спінози у його праці: „Ethica More Geometrico Demonstrata" (1677); „For instanse a circle existing in nature and the idea of a circle existing, which is also in God, are one and the same thing displayed through different attributes". (Англійський переклад 1888 р.) Описуючи свідомість, Горбацький говорив: „Ми не тільки бачимо світло, але знаємо, що ми його бачимо". Порівняймо ці слова Горбацького, висловлені 1639 року, до слів Спінози із 1677 року: „If a man knows anything, he by that same fact knows that he knows it..." (Англійський переклад 1886 р.).

Проблеми пам'яті продовжують цікавити до сьогодні визначних психологів і невропсихологів. Із чужинців можна назвати таких, як: Гебб, Елліс, Спіц, Люрія, які є загально відомі серед психологів. З-поміж українців визначне місце в цій ділянці займає колишній професор харківського університету Петро Іванович Зінченко, відомий із своїх дослідів над проблемами пам'яті. Під час 18-го міжнародного конгресу психологів Зінченко був організатором симпозіюму на тему: „Пам'ять і діяльність". Працю у ділянці дослідів пам'яті продовжує його син Василь Петрович Зінченко.

На думку професорів Києво-Могилянської Академії, пам'ять — це запечатання слідів матеріяльних речей на органи змислів. Подібне твердження висловив Спіноза у своїй праці: „De Intellectus Emendatione" (1677). „What then is memory? It is nothing else than the actual sensation of impressions on the brain accompanied with the thought of a definite duration of the sensation." (Англійський переклад, 1888 р.)

Сучасні невропсихологічні досліди образової і слухової пам'яті підтверджують правильність таких поглядів.

Києво-Могилянські професори також висловлювали таку думку, що пам'ять має можливість віддзеркалювати нові образи шляхом „запечатаних слідів". Цей погляд є подібний до сучасної теорії „слідів", що її запропонував Гебб. Згідно із його інтерпретацією, змислові асоціяції, наприклад, зорові і слухові, переходячи до другої нервової клітини мозку шляхом синаптичних сполук, залишають по собі мережу слідів. Ці сліди і є нашою пам'яттю. Самозрозуміло, що це є дуже спрощене представлення цього скомплікованого питання.

У творах психологів Києво-Могилянської Академії знаходимо також дискусії на тему льокалізації мозкових функцій. Слід звернути увагу, що вищі, більш скомпліковані символічні психічні функції, вони зв'язували із попередньою частиною мозку (Губко, 1980, ст. 91). Цей погляд згідний із думками деяких передових сучасних невропсихологів. Вони слушно відмітили, що інтелект не має докладно визначеної льокалізації, але являється продуктом загальної діяльности мозку. Цей погляд рівнож загально прийнятий сучасними психологами. При цій нагоді можна згадати погляди таких відомих науковців, як: Гебб, Лешлей, Пяже та інші.

Наукові київської академії XVII сторіччя розглядали поняття душі в абстрактному метафізичному розумінні, відокремлюючи дискусію про душу від дискусії психологічних явищ, як, наприклад, відчуття, світосприймання, пам'ять та інтелект. Їхні погляди були більше раціональні від поглядів Декарта. Вона уникнули абсурдного твердження, яке висловив Декарт про душу у своїй праці: „Passions of the Soul" (1650); „Let us conceive then, that the Soul has its principal seat in this little gland in the middle of the brain". (Англійський переклад 1892). На закінчення можна підкреслити високий науковий рівень та свобідний вислів думок професорами Києво-Могилянської Академії, які в тому часі дорівнювала найкращим школам Европи. Ця традиція споріднена з європейською науковою думкою затрималася у Києві на довгі роки.

Цю ж традицію продовжував архимандрит Іннокентій з Херсону, якого в 1830 році назначено ректором Київської академії. Була це освічена людина, в якій було знання грецьких і латинських джерел, як і теж обізнання із західньоєвропейською наукою того часу.

„Третя хвиля"...

(*Продовження зі стор. 1*)

пілля в часи Другої світової війни, зображено Фадеєвим Стаховича — зрадника. Замість ідеології українського націоналізму, перебудовано на демократичних засадах в ЗП УГВР, — Фадеєв дав ідеологію комуністичну, якою нібито керувалися „молоді гвардійці", вмираючи „за родіну", „за Сталіна", що було явною і великою ложею.

Стаття Є. Рубіна має три фото: Євген Стахів тепер, Є. Стахів — в молодих роках і молода сестра дружини Є. Стахова Наталія Винникова, яку засуджено на смерть большевиками як українську націоналістку під час першої окупації Галичини 1939-1941, і яка, чудом врятувавшись від совєтського розстрілу, загинула смертю героїні з рук брунатного ворога України у 1942 році, в зловісному Бабиному Яру.

Закінчується інтерв'ю дотепом, що дві редакції книги „Молодая Гвардия" здійснив сам письменник, а третю редакцію — дописує вже історія за самого Фадеєва вже без нього. Звідси і назва інтерв'ю, назва розписана на дві повні сторінки розміром 2/3 інча — „Третя Редакция".

Отже „Молодая Гвардия" вся від початку до кінця — блахман, містифікація, яка перетворилася другою переробкою у ще більш безличну брехню...

В іншій газеті — „Новый Американец" ч. 68, з 31-го травня — 6-го червня ц. р., є знову про Євгена Стахова. (Подібне інтерв'ю зі Стаховим було поміщене і тут два чи три тижні раніше, в ч. 66-му.). Тут подається в дописі М. П. „Ми — с Украины" про участь Євгена Стахова в зустрічі з жидівсько-американськими ветеранами на Брайтон Біч у Брукліні на вечорі 16-го травня, в Клюбі Асоціяції ветеранів Другої світової війни.

Присутні ветерани були переважно народжені в Україні — з Одеси, Києва, Харкова і Дніпропетровська; темою розмов було „Взаємовідносини євреїв і українців на еміграції і на Україні". Вістка коротко переказує біографію промовця, подає вірний образ законодавства УНР, прихильного до жидівського населення України в часи Визвольних змагань, і згадує про зацікавлення українців у вільному світі поладженням конфліктних часто відносин поміж двома народами раз і назавжди. Вістка говорить про успішність такої вияви думок і про запрошення Стаховим, — тепер він є головою Українського Народного Дому в Ню Йорку, — представників жидівсько-американських ветеранів на зустріч з українцями в УНДомі незабором.

Вісті з Трентону

Різдво Христове й Новий Рік відзначено в нашому столичному місті, як і минулими роками, подвійно (за обома календарями) й гомінко. З колядою ходили пластуни, сумівці, ооучсисти, жінки з обох відділів СУА, члени з УНДому. Колядували на славу Божу, на свої організаційні потреби й на воюючу Україну, забувши при цьому за ЗУАДК, НТШ, УВАН, УВУ, УКУ, СКВУ, Церкву у потребі та інші суспільно-релігійні організації й установи, яким коляда найбільш придалась би.

Роковини 22-го Січня, про що вже були згадки у пресі, відзначено також величаво й урочисто, на що зложилися церковні Богослуження, багаточисленні місцеві й стейтові делегації у посадника міста й губернатора стейту, святочні засідання нюджерзької асамблеї й сенату зі схваленням резолюцій в українських справах і проголошенням дня 22-го січня Днем Української Незалежности й Державности. Недоліками цьогорічних святкувань було те, що Громадський комітет, який займався місцевими відзначеннями „забув" про своєчасне вивішення українського прапору на щоглі Управи міста й на губернаторському будинку, чим зламано традицію минулих років, як і те, що на „величавій академії", переладований різними точками програми у святочній промові й виступі сумівської молоді замість Української Народної Республіки повіяло духом „Української Соборної Самостійної Держави", про що дописувач у „Свободі" й „Америці" також забув згадати. А треба знати, що колись у минулому за три літери УНР йшли бої, свари й чвари, які завершувались подвійними „академіями" і окремими імпрезами...

Загальні збори Українського Народного Дому відбулися у неділю, 22-го лютого 1981 року, на них переобрано управу з минулого року з головою Оксаною Микитин і почесним головою Іваном Чаплею у проводі. УНДім, що міститься у центрі міста, при 477 Джеремая авеню, оподаль української парафіяльної церкви св. Йосафата й української православної церкви Пресвятої Тройці, розпоряджається власним масивним і простором будинком, у якому приміщується Школа Українознавства ім. Ігоря Калинця станиця Пласту, домівки обох відділів СУА, УНС, УБС і висилкова крамниця із різними подарунками Івана Чаплі. Три чиншові помешкання, добре обладнана спортова площа, присадибна земля й різні імпрези дали у звітному році доходів на 10.604, 42 дол. Вартість усього майна УНДому доходить до чверть мільйона долярів.

Шевченківські Роковини, подібно як і в інших місцевостях нашого поселення в ЗСА, помалу переводяться. Замість одного, спільного для всіх, гідного відзначення імени Кобзаря України, відбулися у неділю, 8-го березня, аж дві бідненькі „академії", що їх улаштували вчителі й учні парафіяльної школи при церкві св. Йосафата й школи Українознавства ім. Ігоря Калинця для нечисленної публіки, згуртованої при церкві св. Йосафата та парафіяльної школи при церкві св. Юрія Переможця у Трентоні-Ярдвілл. Такі „парафіяльні" святкування нічого доброго не віщують.

Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" на своїх річних загальних зборах, що відбулися у неділю, 29-го березня, у власному приміщенні, при 981 Савт Бровд вулиці, не мала чим похвалитися, що у звітньому 1980 році Кооператива мала зисків на загальну суму 66,256,02 дол. і стільки ж витрат. У рубриці „зиски" занотовано: 59,887,72 дол. як процент від позичок, 4,937, 36 дол.-прихід із інвестицій та 1,430,94 дол. як дивіденди обезпеченої компанії КЮНА. По боці витрат, між іншими, читаємо: платні працівникам — 4,550,00 дол.; забезпечення працівників — 474,50 дол.; зворот витрат членам дирекції і комітетів за прибування на урядування та витрати на конференції (двічі в тижні по 3-4 години) — 2,976,00 дол; членська вкладка до Ліги й ЦУКА — 1,210,51 дол.; приміщення 1,983,03 дол.; витрати на ведення Кридитівки (бондування працівників, канцелярійне приладдя, амортизація устаткування, обезпечення, поштові й телефонічні оплати та стягування залеглих позичок — 2,217,98 дол) витрата на організаційно-освітню діяльність — 385,00 дол., процент за позичені гроші — 2,708,99 дол. та витрати на річні загальні збори — 600,00 дол. У звітньому 1980 році уділено позичок на загальну суму: 560, 949 дол. Ощадностей було на суму 617, 529,29 дол.

Президентом Кредитівки є Євген Гец, його заступником Іван Галик, скарбником і менаджером — Зенон Федорович. Члени дирекції й кредитового комітету: Михайло Кузів, Степан Саган, Микола Колодій, Марян Гуль, Маркіян Федорович. Андрій Галайдіда, Осип Куць, Іван Панчишин, Ігор Сеник й Леонід Веремієнко. Контрольний комітет: Богдан Дубик, Зірка Гоянюк і Михайло Шевців.

Пластуни, зорганізовані в трентонській станиці, що має 50 активних членів усіх трьох уладів, відбули свої річні загальні збори в неділю, 5-го квітня. На зборах була присутня голова Крайової Пластової Старшини пл.сен. Стаха Гойдиш. Після звітів із діяльности окремих діловодів переобрано станичну старшину в складі: станичний — пл.сен. Іван Гафткович; писар — ст. пл. Всеволод Онишкевич; скарбник — пл.сен. Марія Глушок, виховний референт — пл. сен. Лариса Онишкевич; кошовий — пл. сен. Любомир Онишкевич; бібліотекар — пл.сен. Павлина Скремета; діловод пресі і пластових видань — пл. сен. Іван Р. Костюк; господар — Микола Веремієнко; спортовий референт — Іван Микитин. Провідником Осередку Праці — УСП: ст.пл. Катя Величко; провідником ОП-УСП пл. сен. Іван Р. Костюк. Члени станиці беруть участь в місцевих і позамісцевих загальногромадських і церковних організаціях і різнородних імпрезах.

Старанням ОП—УПС кожного року проводиться листопадова збірка на українських інвалідів. Поодинокі пластуни сеніори піклуються старшими й немічними особами, які позбавлені опіки від місцевих, для цієї цілі існуючих, установ, здані на ласку долі.

Відділ Патріярхального Товариства під головуванням мгра Миколи Нагірняка відзначив у неділю, 12-го квітня, пам'ять ісповідників віри — єпископів, священиків, монахів і монахинь, що за вірність Українській Католицькій Помісній Церкві й Христовому Намісникові в Римі були замордовані большевиками. Старанням невсипущої мгр Д арії Кузик в тому ж дні після урочистого Богослуження в церкві св. Йосафата, яку відправив парох цієї церкви о.декан Ярослав Федик при численній участі вірних, сумівської і пластової молоді відбулася Святочна академія, в якій прийняли участь: о. д-р Іван Білинич, о. Ярослав Федик, д-р Богдан Корчмарик й сумівська виховниця Д арія Лашин — зі святочними промовами, читанням уривків із проповідей Патріярха Йосифа і французького священика о.Вандевікеле.

У музичній частині програми д-р Йошіказу Гаяші (чельо) у супроводі піано Еллі Гаяші (подружжя японського походження) відіграли два музичні твори Сан Сена — „Лебідь" і Гайдна „Менует", а Іван Головко. артист українських театрів разом з присутніми заінтонував молитовні пісні. Добре зорганізовано програмою академії проводив мгр Микола Нагірняк.

Богдан Петро Возняк, учень Школи Українознавства ім. Ігоря Калинця й член місцевого осередку СУМ-А, вже вдруге на протязі короткого часу одержав перші місця й грошові нагороди на „Науковому ярмарку" шкільної американської молоді за свої оригінальні винаходи в ділянці комунікації. Спонзорами ярмарку були НАСА й

(*Закінчення на стор. 4*)

Відбулися річні збори 261-го Відділу УНС у Вілліямставні, Н.Дж.

Члени Управи 261 Відділу УНС стоять (зліва): перший ряд — Олена Кобаса, Марія Капій, Іван Васюрко, Петро Аркотин, Олена Стахнів і Олена Дорога. Другий ряд: Олександер Кобаса, Михайло Ваповський, Ріта Васюрко, Емілія Ваповська, Неля Аркотин і Андрій Стахнів.

Ценіл. Н.Дж. (с.г.) — У неділю, 17-го травня ц.р., тут, у залі української католицької церкви свв. Петра і Павла, відбулися річні загальні збори 261-го Відділу УНСоюзу Товариства „Україна". Збори відкрив і на бажання присутніх членів ними проводив голова Відділу Іван Васюрко, а перебіг нарад протоколував Андрій Стахнів.

Відкривши наради, голова І. Васюрко привітав членів Відділу та запросив Андрія Стахніва провести молитву. Відтак вшановано померлих членів хвилиною мовчанки, після чого приступлено до ведення нарад.

Протокол із попередніх річних зборів, який прочитав А. Стахнів, прийнято без поправок і приступлено до звітів Управи. Першим звітував голова І. Васюрко, який інформував про загальну працю Відділу. Він сказав, що Управа 261 Відділу і всі члени горді з того, що секретар Петро Аркотин придбав у звітовому **часі 35 нових членів і тим самим Відділ вийшов на перше місце** всій Філядельфійській Окрузі. Відтак він інформував про співпрацю зі секретарем та його участь в Окружних нарадах Філядельфійської Округи, де він є **членом Управи. З** черги обширний звіт про **працю членства та фінансові** обороти представив зібраним секретар Петро Аркотин. Він сказав, що в минулому році придбано 35 нових членів, але в цей самий час були деякі втрати. Все ж таки Відділ мав гарний доробок, а саме — збагатився на 20 нових членів. Він поінформував про іншу працю у Відділі, а зокрема — збирання членських вкладок для УНСоюзу.

Касир Неля Аркотин мала найкоротший звіт. Вона співпрацювала зі всіма членами Управи. За Контрольну комісію звітував Олександер Кобаса, який висловив признання секретареві за зразкове ведення книговодства і в імені Контрольної **Комісії запропонував** уділення абсолюторії уступаючій Управі з признанням.

По звітах відбулася коротка речева дискусія, а відтак приступлено до вибору Управи на 1981 рік, яку обрано в складі: Іван Васюрко — голова; Андрій Стахнів — заступник голови; Петро Аркотин — секретар; **Олександер Кобаса — заступник секретаря**; Неля Аркотин — касир. Контрольну комісію очолив Михайло Кузьмінський, а членами обрано Олену Стахнів й Олену Дорогу.

Предсідник зборів запросив до слова присутнього союзового організатора Степана Гавриша, який привітав всіх в імені Філядельфійської Округи та зложив щиру подяку за добру співпрацю. Він вказав на відданy працю секретаря Петра Аркотина, який у звітовому році придбав 35 нових членів, що можна назвати „чудом", якщо взяти під увагу таку малу місцевість, як Вілліямставн. Придбавши таке поважне число нових членів П. Аркотин став членом „Клюбу Заслужених Союзівців", а при тому одержав спеціяльну плякету, як новий член згаданого Клюбу. С. Гавриш вручив йому спеціяльну грамоту за виконання на протязі 40 років обов'язків секретаря Відділу. Відтак доповідач коротко поінформував присутніх про загальні справи УНСоюзу, а головно звернув увагу на організаційну ділянку. Він закликав допомогти секретареві і в біжучому році придбати 35 членів та тим самим спричинитися до збільшення членства в УНСоюзі.

Перед закінченням нарад були побажання і внески, з яких слід відмітити ті, які запропонував Олександер Кобаса. Він пропонував, щоб члени Управи Відділу пам'ятали про хворих членів, яких треба відвідувати. Відтак він висловив побажання, щоб придбати фонди для каси Відділу і запропонував заходами Відділу відбути Відділовий Союзовий День — пікнік. Він говорив також про фонди для Окружного Комітету, Спортового Осередку „Тризуб" і Культурного Центру у Філядельфії. Всі ці справи має розглянути Управа на своїй нараді і ввійти у контакт зі згаданими установами.

Подякою усім за участь закінчив наради голова Відділу І. Васюрко та запросив на каву з солодким, що їх приготували пані з Управи Відділу.

Дисидентський рух в Україні і Т. Шевченко

Чікаго. (МС) — Проф. Василь Маркус виголосив наукову доповідь п.з. „Сучасний дисидентський рух в Україні і Шевченко" в рамках академічного вечора, зорганізованого спільно Осередком Праці НТШ і філією Українського Католицького Університету в Чікаго 23-го травня, точно у 120-ту річницю перевезення тіла Т. Шевченка з петербурзького кладовища до Києва, а звідтіль до Канева.

Вечір, що відбувся у великій залі собору свв. Володимира і Ольги, відкрив вступним словом заступник голови Осередку НТШ проф. Мирослав Семчишин і коротко пригадав, як відбулися похорони Поета у Петербурзі у березні 1861 року і як два місяця згодом, після перевезення тіла до Києва прийшло до величавої жалобної маніфестації тисячних мас народу, зокрема студентської молоді і селян, яким Поет „писав волю".

У своїй продуманій і дуже добре ілюстрованій численними фактами, цитатами і посиленнями доповіді прелегент, користуючись доволі багатою літературою (проза і поетична творчість дисидентів, їхні висловлювання, мемуари, публічні виступи тощо), а теж творчістю мистців, композиторів та діяльністю дисидентів по таборах ув'язнення, доказав, що ввесь цей потужний рух (зокрема 60-70-их рр) був і є наснажений Шевченківською ідеологією, яка стала начебто лейтмотивом усіх дій нескореної України.

Мистецьким доповненням цього академічного вечора, що зігромадив добірну публіку, була збірна рецитація наскрізь модерної поетичної симфонії І. Драча (з 60-их рр) „Смерть Шевченка" у виконанні Оленки і о. Петра Ґаладзів, студента богословських наук Мирона Панчука. Відповідну музичну ілюстрацію до цієї рецитації приготовив Миськів

Делеґація НТША у Митрополита С. Сулика

Філядельфія. (Л.Р.) — У середу, 27-го травня ц.р., Митрополит Кир Степан Сулик прийняв в окремій авдієнції делегацію Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. Делеґацію очолив голова НТШ д-р Я. Падох, а в складі її були професори Л. Рудницький, науковий секретар Товариства, В. Ленцик, В. Калинович, О. Біланюка, Б. Романенчук, Ю. Старосольський, д-р Осінчук та мгр В. Рак.

Д-р Падох зложив Владиці привіт і побажання та у своєму короткому слові підкреслив єдність та гармонійність, що панують в українському науковому світі. Він ствердив, що НТШ тісно співпрацює з іншими науковими установами Америці, як УВАН та Гарвардський Інститут, і що у науковому світі панує толерантність та взаємопошана.

...них видань про українське минуле, про обряд української церкви і про співпрацю науковців з церквою, особливо з уваги на недалекий вже ювілей 1000-річчя Хрищення Руси-України.

У відповідь на слова Владики д-р Падох вручив йому книжку, найновіше видання НТШ „Записки НТШ", том 201, вибрані статті про народну творчість Володимира Гнатюка, видані у 110-річчя народження автора за редакцією Б. Романенчука з англомовною передмовою Л. Рудницького, та попрохав проф. Рудницького подати Владиці додатові інформації про працю Товариства.

У своєму короткому слові проф. Рудницький подав до відома Митрополита, що тепер існує й діє комітет, що складається із представників українських наукових установ, який підготовляє

Під час „візити Митрополита С. Сулика, стоять (зліва): проф. Б. Романенчук, проф. Василь Калинович, д-р Я. Падох, д-р Ю. Старосольський, Владика Митрополит Степан проф. Олекса Біланюк, проф. В. Ленцик, проф. Л. Рудницький, мгр В. Рак і д-р Р. Осінчук.

Відтак д-р Падох висловив погляд, що збереження української національної субстанції у вільному світі залежить, у великій мірі, від церкви і науки та підкреслив конечність співпраці між церквою і науковими установами. Він сказав, що НТШ бажає мати у своїх рядах священиків-науковців, зокрема таких видатних, як Патріярх Йосиф І, почесний член НТШ.

Д-р Падох висловив свою радість з приводу зв'язків між Українською Католицькою та Українською Православною Церквами в Америці й подав огляд діяльности НТШ на поселеннях. На закінчення свого слова д-р Падох попрохав Владику про співпрацю та в імені присутніх висловив Кир Степанові льояльність та відданість.

Відтак Владика Митрополит подякував присутнім за відвідини; він ствердив, що це для нього велика честь зустрінутися з українськими науковцями і висловив радість з того, що українські науковці працюють гармонійно для добра народу. Він підкреслив важливість наукових та науково-популярних видань... відзначення 1000-річчя Хрищення України. Цей комітет був створений у Філії УКУ у Філядельфії у червні минулого року і його очолив проф. Мирослав Лабунька.

З черги інформували Владику генеральний секретар НТШ проф. В. Ленцик, проф Калинович і Біланюк, причому цей останній заявив, що хоч у нього немає повновластей, він дозволяє собі передати Владиці найщиріші привіти в імені УВАН-у з певністю, що на черговому засіданні він одержить ентузіястичний апробат від УВАН.

Після обговорення засобів зберігання традицій та вдержання українського „я" у молодшій генерації Владика Степан ще раз висловив всім своє признання і подяку, а зокрема представникові УВАН, поблагословив працю українських науковців і побажав їм найкращих успіхів.

Після авдієнції члени делегації НТШ відвідали приміщення редакції щоденника „Америка" і відбули довшу розмову з головним редактором Мстиславом Дольницьким.

Виставка в пошану героям українських визвольних війн

На тисячних могилах українських воїнів повпадали хрести. Зігнила загорожа, стежки до них зарослі бур'яном, а де-не-де зів'яла квітка, що хтось туди заніс, мов своє серце...

У пошані і в поклоні відомих і невідомих героїх, що впали в боротьбі на полях боїв, в арміях Української Народної Республіки, в рядах Української Галицької Армії, в рядах Усусусів, в Дивізії „Галичина" (УНА) в Українській Повстанської Армії (УПА).

В Українському Музеї у Воррені, біля Детройту, в приміщенням Українського Культурного Центру, при 26601 Раєн Ровд відкрито багату виставку експонатів пам'яток і документації Українського Війська.

Цією виставкою віддаємо пошану тим, які впали на полі слави. Вони впали, щоб ми жили.

Тематика вистави охоплює різні групи експонатів: тут однострої Українського Війська, в іншій групі — хрести, ордени, медалі, відзнаки, нашивки. Тут бачимо одну із двох, що їх має музей, шаблю, польовий шолом Дивізії, нашивки армійських частин, військові пояси з тризубом, польову пошту, кінні остроги, багнети, альбоми наших генералів і війська, пропам'ятні книги, що появлялись на протязі 60-річної боротьби за волю і долю народу.

На виставі можна оглядати гроші УНРеспубліки, а теж видані гетьманським урядом. Тут державні позики, бонди і також комплектні серії банкнотів окупацій Австрії, Польщі, царської Росії, совєтські валютні видання і цілий ряд експонатів „свідків історії". І тут питання відвідувачів: „Звідкіля це все узялось?" — Це скарби Українського Архіву — Музею в Детройті, це 30-річня праця і колекції тих, що поставили собі за ціль зберігати і нести опіку над історичними скарбами і мати свідків боротьби тих, які полягли за нашу свободу.

Читачі, якщо ви живете в Детройті, і ті, що тут в переїзді, вступіть, огляньте і віддайте пошану тим, яким не можете покласти квітів на їхні забуті могили. А якщо б хтось із читачів мав матеріяли до історії визвольних воєн передайте або вишліть їх до Українського Музею для збереження. Адреси музеїв: Ukrainian American Archives and Museum, 11756 Charest Street, Detroit, Mich. 48212 або: Ukrainian American Archives and Museum 26601 Ryan Rd., Warren, Mich., 48091.

Бриджпорт відзначить 50-річчя священства о. Я. Шуста

Українська католицька громада при церкві св. Покрови в Бриджпорті, Конн., відзначить урочисто ювілей 50-річчя священства свого довголітнього пароха, всіма шанованого і любленого о. крилошанина Ярослава Шуста за його запопадливу працю в Христовому Винограднику, а також 30-річчя його щировідданої праці серед парохіян цієї церкви. У жертвенній організаційній праці в громаді допомагає отцеві його дружина Олександра, провідниця церковного Сестрицтва та дорадниця жіноцтва у культурному житті громади.

У неділю, 28-го червня ц.р. в 3-ій год. по полудні отець Ювілят відправить Торжественну Благодарну Службу Божу у церкві Св. Покрови в присутності Владики Кир Василя, єпископа Стемфордської дієцезії, при участі місцевого мішаного хору під диригентурою М. Заяця.

Того ж дня в год. 6-ій вечора в залі закарпатської католицької парафії св. Івана Хрестителя, при 100 Браєр Вудс вул. в Трамбул, Конн., відбудеться ювілейний бенкет-гостина під проводом майстра церемонії о. монсеньйора Чомка, пароха гардфордської громади. Головним промовцем на бенкеті буде о. крилошанин Мудрий.

Під час бенкету відбудеться мистецька програма. Привітальний „Гопак" виконає місцева танцювальна група під орудою Ірки Романів-Дмитерко. Андріюк відспіває арію із опери „Катерина", музика М. Аркаса, а опісля „Молитву" з опери „Запорожець за Дунаєм", музика Гулака Артемовського; місцевий мішаний хор під орудою М. Заяця відспіває Псальм 102 музика Гнатишина, і „Заступнице Милосердна" музика Сарді; виступ молодих дівчат під орудою Христі Сливінської.

Отець крилошанин Я. Шуст

Співорганізатор цього бенкету — комітет на чолі з Т. Сливінським.

Отець Ярослав Шуст народився у Чорткові в 1904 році. Навчався у школах в Тернополі, Яворові, Станиславові і в Бережанах, де закінчив гімназію. Вищі студії відбув на Богословській академії у Львові від 1926 до 1930 року, за часів ректорату о. д-ра Йосифа Сліпого, теперішнього Блаженнішого Патріярха. Після одруження отримав рукоположення від Владики Кир Івана Бучка в 1931 році та став працівником у Христовому Винограднику. Першу парохію отримав в Середопільцях біля Радехова, де захопила його війна в 1939 році. Якийсь час був на Холмщині в Грубешові, а згодом, повернувшись до Галичини, осів на парохії в Вижняках. Перемишлянського повіту, звідки виїхав на еміграцію через Словаччину до Німеччини, де душпастирював у таборах біженців-діпістів. До Америки приїхав у 1950 році.

Т. Сливінський

Архиєпископ Константин висвятив нового священика о. В. Пашка

Неділя, 10-го травня цього року, залишиться у тривалій пам'яті членів української православної парафії св.о. Миколая у Трою, Н.Й.

В год. 9:30 парафіяни утворили шпалір від приходства до церкви, щоб привітати Архиєпископа Константина. При дверях церкви голова Парафіяльної управи інж. М. Герець привітав гостя з Чікаґо коротким словом і вручив хліб-сіль. Діти В. Рустича вручили Владиці китицю квітів.

У церкві привітав Владику настоятель о.прот. О. Лімонченко. Церковний хор під орудою проф. Анни Базар проспівав „Достойно є" й „Іспола еті Деспота". **Владика відправив архиєрейську Службу Божу разом з о.прот. О. Лімонченком, о. протопресв. І. Данилевичем, о. М. Сарамагою та о. протодияконом В. Поліщуком та виголосив глибоку змістом проповідь, підкресливши велику ролю священика в парафії. З нагоди Дня Матері з'ясував велику відповідальність і ролю матері в родині. Владика довершив зворушливого обряду рукоположення в сан священика о. Володимира Пашка, що його облачено під многократний спів духовенства й хору „Аксіос" („Гідний").**

Після того відбулося свячене в Українському Домі. Крім згаданих, прибули два українські католицькі священики: о. Т. Гуманицький з Вотервліту та о. І. Коко... Трою, два грецькі православні священики — о. Ст. Нетціс з Олбані та о. К. Манґос з Трою. Отець настоятель прот. Ол. Лімонченко відкрив свячене, вітаючи Владику, священиків, паніматок і всіх гостей, прочитав привіт від Архиєпископа Марка Гундяка та представив позамісцевих гостей. Нововисвячений священик о. В. Пашко подякував Владиці і між іншим згадав, що він народився у році голоду в Україні — 1933 року, коли 90 відсотків тоді народжених дітей померло, тому він вирішив стати священиком. Багато завдячує він своїм батькам й о. М. Явдасеві, який вчив його на пастирських курсах у Німеччині.

Архиєпископ Константин підніс велике достоїнство священика: жити в постійному зв'язку з Богом, бути всім для усіх парафіян: лікарем, суспільником, економістом, мовознавцем, істориком, світлом Христа й Вифлеємської зорі. Бути священиком — це містерія, душпастирська мудрість наказує бути терпеливим, вирозумілим, бути духовним батьком для парафіян. У нас брак священиків. Може, стародавній Київ очікує вас у 1000-ліття християнства в Україні? Великою помічницею священика є паніматка. Там, де панотець, там і паніматка. З нагоди Дня Матері він привітав усіх матерів, зокрема матір о. Володимира; паніматок-вдів: Т. Явдась, Л. Дольницьку і Н. Касіянчук.

Велика турбота за наше майбутнє, бо наша школа порожня, а що ж буте за 50 літ? Вкінці Владика висловив велике признання місцевому настоятелю о.прот. Ол. Лімонченкові та його паніматці, які так ревно працюють у парафії.

Устні привіти склали: о. протопресв. І. Данилевич, о. Т. Гуманицький, о. К. Манґос і о. М. Сарамага.

В мистецькій частині церковний хор під проводом проф. А. Базар проспівав „Тілом уснув", „Владико неба й землі", пізніше — „Рідна мати моя", „Над Прутом моя Коломия" і „Казала мені мати".

В доказ признання Владика вручив диригентці хору китицю червоних троянд.

Танцювальна група „Зорепад" при Гуртковi Любителів Мистецтва у Трою, що його основником і почесним головою є Владика, відтанцювала „Гуцулку", закарпатський танок і „Гопак".

Понад 200 осіб заповнило залю. Прибула родина о. Володимира: мати Олександра, брат Федір, сестра Валентина й Володимир Мельниченки, було п'ять паніматок, панство Гичарі, проф. П. Маляр і М. Новохатько з Сиракюз, Д. і Я. Кушнірі з Вотервліту, були гості з Бінгемтону з Ню Джерзі, Ню Гемпшир, Вотербури, Кон., були і деякі американські приятелі.

Серед дружньої атмосфери проминув цей радісний соняшний день.

Нововисвячений о. Володимир, син Данила й Олександри Пашків, народився 18-го січня 1933 року, на „голодну кутю", на Запоріжчині, в рік великого голоду.

В 1943 році переїхала родина на захід. В Німеччині в 1951 році Володимир відбув пастирські курси. В 1953 році переїхала родина до ЗСА. Тут він закінчив технічні студії, одружився з Катериною Халецькою, мають сина Степана.

Минулого року Владика Константин висвятив його в диякони, і він сослужив разом з о.прот. Лімонченком. Отець Володимир відзначається гарним голосом є добрий проповідник. Українська Православна Церква матиме в ньому ще одного ревного священика. Щасти Боже на новій дорозі життя.

Н.Н.

Хреста ніхто не поставив

Уже сповнився другий рік, як з Мюнхену наспіла болюча вістка від німецького католицького **о. Ф. Цанбрехера** такого змісту (у перекладі): „Лев Шумкович по**мер 8-го березня 1979 року** і похований на Вальдфрідгофі в Мюнхені. Заупокійну Богослужбу за душу померлого відправлено в дні його похорону".

Ще з інших джерел наспіли додаткові вістки про обставини смерти Онуфрія Шумка (Шумковича). Ці вістки порушують до глибини серця тих українців, які відчувають нещастя друга чи брата по крові. Осамітнений, хворий на цукровицю та інші споріднені хвороби, протягом 15-ти років О. Шумко помер на серцеву недугу, скомпліковану наглим запаленням легенів. Тіло покійного лежало на протязі кількох днів у помешканні, аж поки сусіди-німці покликали поліційну сторожу.

Онуфрій Шумко народився 23-го червня 1915 року у селянській сім'ї, в селі Потічку, Снятинського повіту (Покуття). Як талановита дитина села він поступив до гімназії в Снятині, а що успадкував гарячий патріотизм по своїх батьках-селянах, Шумко в вищих клясах завербувався до рядів ОУН. Одним із його псевдонімів був Лев Шумкович.

По закінченні гімназії, молодий абсольвент поступив на теологічні студії. Війна захопила його як абсольвента-теолога. Зустрівшись віч-на-віч з воєнними жахіттями, Шумко постановив придбати собі ще одне звання, таке, яке допомогло б лікувати не лише душу, а й тіло людини в її трагічних обставинах. У часі німецької окупації Шумко поступив на медичні студії Львівського університету.

Щоб удержатися на студіях без жадної фінансової допомоги, молодой медик працює на різних побічних роботах. Свою селянську щирість серця засвідчував Шумко всім друзякам — ділив з ними останній шматок хліба, нічліг, одяг тощо. Як підпільник ОУН Шумко вмів конспіруватися, а тих друзів підпільників-бойовиків, зв'язкових чи вістунів, за якими гналось ґестапо, він у гарячу хвилину умів приховати й відвернути від них грізну тривогу.

У 1944 році червона московська орда зайняла Західню Україну. Шумко, як і тисячі українців, подався на Захід, ближче до західних **аляитів і опинився у Мюнхені**, де й зареєструвався під псевдом Льва Шумковича, міркуючи, що таке псевдо відверне пильне око КҐБ від його рідних залишенців.

У Мюнхені, поступивши на продовження медичних студій, Шумко без жадних фінансів продовжував працювати на побічних нічних роботах, щоб здобути шматок хліба для фізичного існування.

Лиха доля змінила карту життя Шумка. Докучлива **цукриця почала нищити** сили милого, тихого і теплощирого друга ідеаліста. Відчуваючи близьку смерть, Шумко писав одному другові: „Одне в мене бажання... щоб моє тіло спочило в чужій землі на тому цвинтарі, де визначено пайку для всіх українців. Хочу спочити вічним сном у гурті мені найдорожчих земляків..."

Останнє бажання св.п. Шумка не сповнилося. Його тіло під кількома лопатами землі спочило на чужому цвинтарі у віддюдному куті для заблуканців, без надпису, й хреста ніхто не поставив.

На кошти перенесення тлінних останків св.п. Онуфрія Шумка Іван Вакарик (зі Снятинщини) склав 200 долярів, д-р В. Ніньовський (з Коломийщини) пожертвував 50 дол. Автор цієї сумної згадки Іван Ільків (зі Львівщини) переслав 100 дол. на адресу: S. Kasiyan, 2230 W. Cortez St. Chicago, Ill, 60622, USA.

Чи знайдуться ще теплі, жертвенні серця зі Снятинщини, щоб гідно пом'янути друга, бл.п. О. Шумка та щоб прикрасити хрестом його гріб на чужині?

Іван Ільків

Вісті з Трентону

(Продовження зі стор. 3)

Дослідний Інститут Давида в Прінстоні, Н.Дж.

Великодні свята за новим і старим календарями пройшли завдяки гарній весняній погоді під знаком побожних і добросусідських настроїв серед вірних трьох місцевих церков. До цього спричинилися: передсвяточний ярмарок, що його влаштували сумівці; прихильні для нас пресові нотатки в місцевих американських щоденниках; продаж у лозову неділю шуток пластовою молоддю, почесні стійки й Воскресні Утрені у церквах, під час яких до Св. Причастія приступило багато молоді. Зокрема Воскресна Утреня і Свята Лурґія з процесією й хоругвами довкруги церкви св. Йосафата, стріляння з молотів дотепними хлопцями і після Св. Літургії свячення пасок біля церкви — надало всім обрядам мало-що не призабутий „старокрайовий" воскресний кольорит.

Відійшли у вічність впродовж останнього часу в Трентоні: бл.п. о. крилошанин Теодозій Атаманюк, співосновник і довголітній парох церкви св. Иосафата в Трентоні. Помер на 81-му році життя — 16-го грудня 1980 р. Св. п. Стефанія з Новодворських Калитчук, довголітня учителька народних шкіл в Польщі й Україні родичка української дисидентки Оксани Попович, померла 29-го грудня 1980 року. Св.п. Станлей Світлик, співосновник і керівник „Світлик парашут компані" в якій працювали й далі працюють чимало українських поселенців, багатій і щедрий меценат — добродій на загальногромадські, суспільні й церковні цілі, в тому числі й на українські церкви й установи, помер на 90-му році життя 6-го березня 1981 року. Св.п. Роман Левицький, колишній секретар збірної громади в Золотім Потоці, пов. Бучач, прикладний член трентонської української громади, щедрий жертводавець на церковні й громадські цілі, помер на 83-му році життя 18-го березня 1981 року.

(юко)

„ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ" В ЧІКАҐО

Чікаґо, Ілл. (Я. П.). — Окружна Управа Союзу Українок Америки в Чікаґо, разом з 12-ма Відділами, влаштовує в неділю, 21-го червня ц. р., „День Союзянки" на оселі Кооперативи „Самодопомога" над „Круглим Озером". В програмі: полева Служба Божа, спільний обід, льотерія, мистецько-розвагова частина з участю союзянок, молоді й дітей, несподіванки.

ДЕНЬ СУМІВСЬКОЇ МОЛОДІ В ЧІКАҐО

Чікаґо, Ілл. (Т. Д.). — В неділю, 21-го червня ц. р., тут на площі „Ваза парк" на передмісті Чікаґо відбудеться День сумівської молоді, свято, яке проходитиме під гаслом СУМ-А „За правду, за волю України". Господарем свята буде Осередок СУМ—А ім. Павлушкова. Святочна програма розпічнеться апелем та піднесенням прапорів о год. 10-ій рано. Опісля відбудеться полева Служба Божа. Святочне слово під час маніфестаційної частини виголосить виховниця третього ступеня Марійка Гаврилюк. Після святочної будуть ще частини спортова і мистецька. виступатиме також духова оркестра під диригентурою Семена Яхнеса. Головою Комітету для переведення Дня сумівця є Іван Павлик, який поінформував, що на імпрезу від'їдуть автобуси з-під Дому СУМ-А при 2457 Захід Чікаґо авеню о год. 8:30 вранці.

Відбулися загальні збори НТШ в Европі

Другого травня цього року відбулися в Сарселі X загальні збори НТШ у Европі, які розпочалися Св. Літургією яку відправив о. генеральний вікарій Михайло Василик у намірені успішности нарад і майбутньої діяльности Товариства, а о. шамбелян Михайло Левенець сказав до присутніх відповідне до обставин слово.

Деся гі загальні збори відкрив проф. д-р В.Кубійович, голова НТШ у Европі, відзначаючи пам'ять тих членів, які відійшли у вічність за останню каденцію, три з половиною роки: два дійсні члени — проф. Олександер Кульчицький, довголітній заступник голови НТШ в Европі, й шкільний надрадник Степан Шах, та п'ять звичайних членів — ред. М. Рудько (Мюнхен), д-р М. Брик (Голляндія), інж. О. Мельникович (Париж, чл. Управи НТШ), д-р М.Коновалець (Мюнхен) і о. декан І.Леськович (Гамбург).

У загальних зборах взяло участь 16 дійсних і звичайних членів, 32 надіслали свої уповноваження. Приємно відзначити, що більшість членів поза Францією надіслала свої уповноваження, виявивши зацікавлення долею НТШ.

Звідомлення про діяльність европейського НТШ подали: проф. В.Кубійович про працю Інституту Енциклопедії Українознавства та про стан української науки в Україні й у діяспорі; проф. А.Жуковський про адміністративно - організаційну, наукову і видавничу діяльність, про Історично-Філософічну Секцію та про Бібліотеку НТШ у Сарселі; д-р А.Фіголь про господарсько-фінансовий стан Товариства та про видання „Вістей із Сарселю".

Наукове Товариство ім Шевченка має трьох членів: Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого, Блаженнішого Митрополита Мстислава Скрипника й проф. д-ра Олександра Оглоблина; 23-ох дійсних членів, двох членів-кореспондентів і 47 звичайних членів. Розміщення за країнами: у Франції живуть вісім членів і 21 звичайний член. Німеччина — вісім дійсних членів, два члени-кореспонденти і п'ять звичайних членів, у Італії п'ять дійсних членів і п'ять звичайних; в Англії один дійсний член і чотири звичайні; у Бельгії один дійсний і три звичайні; у Швайцарії два звичайні чл., а в Австрії, Голляндії, Норвегії і Марокко по одному звичайному членові.

Праця европейського НТШ плянувалася на засіданнях Президії й Управи, а редакційно-видавнича діяльність на засіданнях редакційної колегії Енциклопедії Українознавства (ЕУ). За звітній час відбулося п'ять засідань Управи, 33 президії і 60 засідань редакції; ці цифри вказують, що основна увага Наукового Осередку в Сарселі була присвячена справам Енциклопедії. На засіданнях редакції плянувалася праця над українською і англомовною Енциклопедіями Українознавства визначувалося головніші статті, знаходилося для них авторів, дискутовано зміст статтей.

Зв'язок з членством, співробітниками і різними установами підтримувався листовно (4,0000 листів), виданням „Вістей із Серсалю", чотири числа (20,21,22, і 23 по 64 сторінки); Вістей НТШ у Европі ч. 21 обіжниками Історично-Філософічної Секції та „Енциклопедії Українознавства". Безпосередній зв'язок із співробітниками ЕУ, членами Іст.-Філос. Секції та громадянством здійснювалося поїздками до ЗСА і Канади проф. В.Кубійовича і д-ра А.Фіґоля. У жовтні-листопаді 1978 р.головний редактор ЕУ II і АЕУ II провів нараду з дирекцією Канадського Інституту Українських Студій (КІУС), з членами редакції ЕУ, які перебувають за океаном, з головою американського НТШ. У березні-квітні 1980 року проф.В.Кубійович і д-р А.Фіґоль після солідної підготови відбули поїздки на терені ЗСА і Канади. При цій нагоді українське громадянство відзначувало 80-річчя проф. В.Кубійовича, щедро жервуючи на закінчення видання Енциклопедії. Поїздка охоплювала 13 осередків: сім у Канаді та шість у ЗСА, де зібрано зверх чвертьмілійона долярів на ЕУ II. Успіх цієї збіркової акції завдячується Центральному Патронові НТШ у Торонто на чолі з його головою Євгеном Борисом та статтям і оголошенням в українській пресі, зокрема у „Свободі", яка інформувала громадянство про працю і потреби ЕУ.

За звітну каденцію появилися чотири зошити ЕУ II (від гасла „Статистика" до гасла „Українська Католицька Церква), сторінки 3041-3360. У цих чотирьох зошитах є близько 1,500 гасел, серед яких деякі становлять справжні розвідки, біля 280 ілюстрацій, карт і діяграм.

Паралельно з працею над українською ЕУ йшла робота над англомовною, підготовлено матеріял до першого тому ЕУ II, що охоплюватиме літери А-Ф. Три чверті гасел до цього тому готові і здебільшого перекладені на англійську мову. В 1982 році мали б появитися І том АЕУ II та IX том ЕУ II (до кінця літери „Х"), якщо не зайдуть непередбачені несподіванки.

З інших видань появився один том праць Історично-Філософічної Секції — Записок НТШ, який містить працю Миколи Шлемкевича „Сутність філософії" зі вступом і коментарем про. О.Кульчицького. Вискладена, але ще не друкована праця проф.В.Кубійовича „Етнічні групи Південно-Західньої України (Галичина) - Статистичні таблиці".

У травні 1979 року видано „Карту України" українською і англійською мовами. До карт додано пояснюючу брошуру з докладним індексом. Праця над мапою тривала п'ять років і вимагала багато труду обох авторів: проф. В.Кубійовича й проф. А.Жуковського.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Европі організувало низку наукових доповідей, літературних, і вечорів: у Парижі 10 виступів і поминки в 40-ий день смерти проф. О.Кульчицького; в Мюнхені три зібрання. Бібліотека НТШ у Сарселі збільшилася на 1006 позицій, так що вона нараховує 17,465 назв видань. Бібліотека отримує 52 періодичні видання, що появляються у діяспорі, п'ять чужомовних славістичних видань й передплачує 46 видань з УССР і з соціялістичних країн. Списки дарових книжок від видавництв, авторів і приватних осіб поміщувалися у „Вістях із Сарселю".

В Европі існує єдина Історично-Філософічна Секція, дирекція якої зв'язана з Европейським НТШ. Труднощі, які існували з заснованням „Секції Історії України", є в тракті полагодження. В лютому 1979 року підготовано матеріяли і розписано голосування для вибору кореспонденційним шляхом п'ятьох нових дійсних членів. У підготовці матеріяли про чергових кандидатів. Беручи до уваги новоприйнятих членів та тих, що померли (двох), Історично-Філософічна Секція нараховує: 53 дійсні члени, що перебувають: 27 у ЗСА; дев'ять — у Канаді, шість - у Німеччині, п'ять - у Франції, п'ять - у Італії, один- у Австралії; сім членів-кореспондентів: чотири у ЗСА, два -у Канаді та один у Німеччині. Дирекція ІФ Секції передбачає організувати при кінці цього року збори Секції, на яких буде вибрана нова дирекція.

Звіт за контрольну комісію склав інж.М.Маслов, а після дискусії, в якій ставилося питання відносно видання Енциклопедії та збільшення працівників у Сарсельському осередку, як також давалося спрямування для майбутньої діяльности, уступаючій Управі визнано абсолюторію.

Загальні збори вибрали нові керівні органи у такому складі: Управа НТШ у Европі: голова проф. д-р Володимир Кубійович; перший заступник голови — проф. д-р Володимир Янів; другий заступник і науковий секретар — проф. д-р Аркадій Жуковський; скарбник — о. шамбелян Михайло Левенець; члени Управи: проф. д-р Аристид Вирста, д-р Назар Ясінчук, інж. Катерина Штуль. Представники до Управи в Німеччині: д-р Атанас Фіголь (він також фінансовий референт), Іван Керестіль. Контрольна комісія: голова — інж. Микола Маслов; члени: д-р Володимир Косик і д-р Ярослав Мусянович. Делегатура контрольної комісії у Мюнхені: проф.д-р Богдан Кордюк, д-р Іван Жегуць. Делегатом від НТШ у Европі до Головної Ради НТШ вибрано проф. д-ра В.Янева.

У схваленому бюджетовомі прелімінарі устійнено платні пропорційно до підвищення цін прожитку для постійних співробітників „Енциклопедії Українознавства" та передбачено редакційні гонорари для авторів окремих статтей. Збори підтвердили щорічний членський внесок для звичайних членів — 30 франків у Франції, 15 нім. марок у Німеччині й рівновартість у інших країнах.

У зв'язку з 80-річчям проф. В. Кубійовича за наукові й громадські заслуги загальні збори одноголосно іменували його почесним членом НТШ, ратифікуючи попереднє голосування, проведене кореспонденційним шляхом.

З деякими поправками загальні збори ратифікували проєкт статуту Головної Ради й вирішили співпрацю вати з Головною Радою. Загальні збори уповноважили Президію НТШ устійнити умовини співпраці з КІУС-ом у справі видання англомовної ЕУ.

Підсумовуючи три і піврічну каденцію, слід ствердити стабільність як у членстві НТШ у Европі, так і в Іст.-Філос. Секції. Сарсельський Науковий Осередок, який повинен перетворитися на постійний Інститут Енциклопедії Українознавства, зумів притягнути до своїх варстатів праці нових співробітників, які запевняють завершення розпочатого тому 35 років важливого діла. Видавнича продукція: 4 зашити ЕУ II, мапа України, один том Записок НТШ і три чверті матеріялу, зданого до першого тому англомовної Енциклопедії, це неабиякий осяг не тільки НТШ, але всього українського наукового світу. Це також добра відповідь на стан науки в Україні, де її підпорядковано російським імперіялістичним аспіраціям. Щоб зрівноважити неправдиві інформації другого видання УРЕ українська політична еміграція й українська діяспора повинні подбати, щоб крім англомовної Енциклопедії появилося теж саме в українській мові як друге видання гаслової Енциклопедії Українознавства.

Свято Героїв в Кергонксоні

Кергонксон, Н.Й.(Р.Б.)— Українська громада Кергонксону і околиці скромно, але гідно, відзначила Свято Героїв концертом 7-го червня цього року в приміщенні церкви Св. Тройці в Кергонксоні, що було спонзороване місцевим відділом УККА.

Свято відкрив голова місцевого Відділу д-р Олег Волянський, вітаючи численно зібрану публіку, а зокрема гостей, переважно урядовців Українського Народного Союзу, які у той час перебували на Оселі „Союзівка" у зв'язку з нарадами Головного Уряду УНС.

На програму свята зложилися такі точки: святкове слово, що його виголосив Микола Василик, виступ місцевого хору „Золотий Гомін", який під диригентурою проф. В.Бакума виконав три пісні: „Журавлі", сл. Л.Лепкого, гарм. Кошиця, традиційну „Коли ви вмирали" та стрілецьку пісню „Ой, у лузі червона калина" та деклямації, що їх виконали: пластунка Романа Слоболян — „Стрілецька могила" невідомого автора, сумівець Евстахій Лучків вірш Олександра Кониського „Ой поля", а Євген Гусак прочитав есеї Романа Завадовича „У сумну річницю" та П.Карманського „І прийде час".

Свято закінчено співом українського національного гимну.

Пам'яті Дорогої Тети

св. п. мґр МАРІЇ СКЛЕПКОВИЧ

та

св. п. ВІРИ ТУРЧИНЮК

Матері наших сватів

складаємо суму 100.00 долярів

на БУДОВУ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ в Люрді.

Д-р Р. і Г. СОСЕНКИ з Рідною

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БРАТА, ШВАГРА і ВУЙКА

бл. п.

ЯРОСЛАВА БАРАНЕЦЬКОГО

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 20 червня 1981 р., о год. 6:15 ранку у Митрополичому Соборі Непорочного Зачаття ПДМ у Філядельфії, Па.

Про молитви за спокій душі Покійного прохають —

дружина — ОЛЬГА з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 15-го червня 1981 р. з волі Божої відійшла від нас у Вічність, на 82-му році трудолюбивого життя,

наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ, СЕСТРА і СВАХА

бл. п.

ДАРІЯ з СТРІЛЬЧИКІВ КОМАРИНСЬКА

довголітня учителька на рідних землях, голова Марійської Дружини при церкві св. Юра в Ню Йорку.

ПАНАХИДА в середу, 17-го червня 1981 р., о год. 7 30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в четвер, 18-го червня 1981 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення П. Яреми до церкви св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Gate of Heaven

В глибокому смутку:

доньна — ВІРА КРИШТАЛЬСЬКА з мужем ЯРОСЛАВОМ
внуки — МАРКО і РОМА
сестра — ОКСАНА ПРИСТАЙ
сваха — СОФІЯ КРИШТАЛЬСЬКА
Ближча і дальша Родина у ЗСА й Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що 14-го вербня 1981 року у Філядельфії, Па., упокоївся в Бозі,

наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

о. ІВАН ПАЙКОШ

проживши 82 роки, народжений у Плауча, Галичина.

АРХИЄРЕЙСЬКИЙ ПАРАСТАС буде відслужений у вівторок, 16-го червня 1981 р. в катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії, Па., о год. 7-ій веч.

В середу, 17-го червня 1981 р., о год. 9-ій ранку **АРХИЄРЕЙСЬКІ ПОХОТОННІ ВІДПРАВИ**, а відтак Тлінні Останки бл. п. о. Івана будуть перевезені на цвинтар св. Михаїла в S. Hackensack Twnship, N.J.

Горем прибиті:

дружина — ГАЛИНА
донька — ЛЮБА ОСАДЦА з мужем МОДЕСТОМ
внуки — МОДЕСТ і ЮРІЙ
і дальша Родина в Україні і в розсіянні

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ НАШОГО РОДИННОГО СМУТКУ Й БОЛЮ — ПЕРЕДЧАСНОЇ СМЕРТИ
НАШОЇ ДРУЖИНИ, МАТЕРІ, ДОНЬКИ й СЕСТРИ

бл. п.

БОГДАНИ СИДОР-ЧАРТОРИЙСЬКОЇ

будуть відслужені

СВЯТІ СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 20 червня, 1981 Божого Року, о год. 8:30 рано, в церкві св. Юра в Ню Йорку та в Люрді, Франція

Просимо зучаснитися Молитвами враз з нами.

МИКОЛА — чоловік
ЄЛИСАВЕТА з чоловіком АНДРІЄМ,
СВЯТОСЛАВ та БОГДАН — діти
МАРІЯ — мати
ІРИНА з чоловіком та дітьми — сестра

ІСК ОБ

Ділимося сумною вісткою з усім Пластунством і Громадою, що в дні 11-го червня 1981 року відійшов у Вічність

св. п. пл. сен. довір'я

Д-р МИКОЛА КУЗЬМОВИЧ

член 10-го Куреня УПС „Чорноморці".

ВШ. Родині складаємо наше глибоке співчуття.

КУРІННА СТАРШИНА та ЧЛЕНИ 10-го КУРЕНЯ УПС „ЧОРНОМОРЦІ"

Замість квітів на могилу, просимо складати датки на Прес-Фонд „Юнака".

Кентакі у поклоні дисидентам

У днях 11-го та 12-го квітня ц. р. на терені Вестерн Кентакі університету, в місті Бовлінг Гріні, Кентакі, відбулася надзвичайно успішна імпреза, присвячена українському дисидентському рухові. Її ініціятором та душею була енергійна та невтомна голова кентакського відділу УНСоюзу Оля Дробоцька, яка зуміла спопуляризувати справу України на терені свого міста та добитися включення української програми в серію дисидентських святкувань з рамені університету під кличем „Stand up for Freedom". Господарем цих виступів в університеті був музичний відділ на чолі з проф. Всеволодом Лежнєвом, росіянином за національністю, який задумував вшанувати дисидентів з ССCР однією спільною імпрезою, запросивши Гінзбурга й інших відомих дисидентів. Заходами О. Дробоцької університет дав згоду на осібну, суто українську програму, присвячену українським дисидентам, яких, до речі, найбільше в Совєтському Союзі й яким належиться особливе відзначення.

У програму першого дня святкувань входив концерт української музики в виконанні відомого оперного тенора, маестра Василя Мельничина при акомпаньяменті його доні, молоденької піяністки Андріяни Мельничин. Пісні які виконав артист, це композиції чільних українських музик минулого та сучасного, як ось: Лисенко, Людкевич, Гайворонський, Лопатинський, Бобикевич, Гнатишин, Придаткевич, Ласовський. А всі виконані на концерті твори — здебільшого до слів великих українських поетів — Франка, Олеся та інших.

Добре підібраний репертуар віддзеркалював поважні інтенції свята, вводив слухачів, українців й інших національностей у світ української пісні, отої найвірнішої та невід'ємної супутниці долі нашого народу.

У В. Мельничина не лише Богом даний голос та музична культура великого естрадного виконавця, але й горяча любов до рідного краю. Тому то й спів його був наснажений щирістю та теплом, що їх не кожний співак має. Авдиторія сприймала кожну пісню з великим ентузіязмом, прохаючи наддатків, до яких співак включив мелодеклямацію в англійській мові Олександра Грановського „Дві матері". У цій прекрасній поезії автор шукає та знаходить синтезу двох батьківщин. Нав'язуючи до до цієї поезії, Мельничин відспівавназакінчення відому американську пісню: „America, the beautiful", яку публика привітала з особливим теплом. Оплесками та вставанням із місць подякували присутні артистові-співакові та його чулій акомпаньяторці за оригінальний концерт.

Дальшу програму вечора виповнив фільм, продукції Юрія Миськова, п. з. „Голоси з іншого світу". Перед очима глядача пересувалися картини не лише сучасного нашого лихоліття (дисиденти, гулаги, тюрми, психушки тощо), але й мучеництво під час великого голоду, зорганізованого Москвою в роках 1933-34 та всі інші криваві етапи нашого народу під совєтською окупацією. Якщо бувають стихійні голодові катастрофи по таких географічних теренах як Індія, східня Африка, південна Америка, вони спричинені такими елементарними ускладненнями як буревії, посухи, землетруси, повені та інше. Але голод в Україні 1933 року — це явище безприкладне, гірше всіх голокостів світу. Цей фільм — вартісний документ, що орієнтує та інформує чужинця про цю нашу нову добу переслідування та опору.

В університетському вестибулі на столах лежали книги та памфлети про українських дисидентів, їх життя, боротьбу та невгнутість.

Другий день святкувань почався Богослужбою у намірені українських дисидентів. Отець І. Бирк, невтомний пастир невеличкої української громади Кентакі, відправив у східньому обряді співану Св. Літургію, яку ширший загал цього містечка, мабуть, вперше прослухав. Люди з цікавістю слідкували за нашим церковним обрядом та співом, а особливо за нашим традиційним посвячуванням лози. Після відправи підходили до членів нашої громади, дякуючи за це незвичайне для них пережиття.

Слід згадати з особливим признанням про ще одну ділянку програми, а саме — високої якости мистецьку виставку: вишивки, кераміка, писанки тощо, яку подружжя Дробецькі влаштували в університетській бібліотеці й яку оглядала на протязі чотирьох тижнів велика кількість студентів, професорів та загальної публіки.

Поминаючи великі труди, зв'язані з цією імпрезою, Дробоцькі та Панчишини знайшли час, щоб приготувати та погостити щедрим прийняттям усіх гостей. Вся українська громада з Кентакі з'їхалася на це свято до Бовлінг Ґріну, щоб своєю присутністю заманіфестувати нашу солідарність з дисидентським рухом в Україні. Мало хто здає собі справу, як тяжко зорганізувати таку імпрезу та подати нашу українську правду незорієнтованому й незацікавленому, а подекуди і неприхильному неукраїнському оточенню. До цього взялася одна людина, виконала все успішно і за це належиться їй, нашій бадьорій Олі Дробоцькій, глибока подяка.

Оксана Мостович

Єпископ Лотоцький у парафії свв. Володимира і Ольги

Чікаго (В.М.) — У Томину Неділю, 3-го травня ц.р. новопоставлений український католицький єпископ в Чікаго, Кир Іннокентій Лотоцький, відвідав серед перших церков Епархії собор святих Володимира і Ольги в Чікаго. Владика відслужив Архиєрейську Літургію, виголосив глибоку проповідь на тему віри, взяв участь у спільному свяченому та здобув собі серця тисяч присутніх у цих урочистостях парафіян і прихожан цієї старокалендарної парафії.

О год. 10:45 ранку процесійно впроваджено Кир Інокентія у супроводі духовенства, парафіяльної ради, прицерковних організацій з хоругвами та під звуки дзвонів собору. З обидвох боків дороги та на еспланаді собору сотні осіб зустрічали високого церковного достойника, а інші вже виповнили церкву. При вході споруджено привітальну браму з написом у зелені „Вітаймо Вас, Владико". При дверях привітали свого єпископа діти з квітами, отець настоятель собору, митрофорний протоєрей Маріян Бутринський, передавши Владиці символічний ключ до храму а головний радний д-р Олександер Фаріон привітав від мирянства. Коли Владика увійшов до переповненого вірними собору, хор під орудою диригента Романа Андрушка проспівав могутнє „Сей день, що його створив Господь".

Архиєрейську Літургію співслужили з Владикою оо. М.Бутринський, канцлер Епархії крилошанин Василь Білинський, крилошанин Степан Рущак (гість з Оттави) та Іван Кротець, душпастир собору. Дияконував душпастир собору Андрій Чировський.

Відправа відбулася величню і достойно, до чого спричинився мішаний і чоловічий хори, студенти теології, прислугачі та ціла атмосфера цього чудового храму, в якому святі на іконах зливаються з богомольцями.

У своїй проповіді, після представлення його настоятелем собору, Кир Іннокентій підкреслив цю величну піднесену атмосферу словами: „Якби посли від святого Володимира завітали сьогодні до вашого храму, вони сказали б те саме, що сказали своєму князеві, що почуваються наче в небі". Далі Владика висловив вдоволення, що має нагоду вперше побувати в цьому храмі: „Я, за Спасителем, хотім спожити з вами Паску, я дуже хотів бути серед вас".

Темою проповіді Владики Іннокентія була віра, якої сьогодні так потрібно усім, віра, якою надхнув Спаситель апостолів, яка допомагає віруючим подолати всякі труднощі. Приклади такої віри знаходить Кир Іннокентій у сьогоднішній Україні, яка має надзвичайних ісповідників. Одним і першим із них є наш Патріярх, до якого Владика Іннокентій має глибоку пошану і прив'язання. Отримавши з його рук свою хіротонію, новопосвячений Владика уважає, що це постійно скріплює і його віру. Щоб наша віра була вічно живою і зміцняла інших, нам треба священослужителів, осіб духовного покликання. До цього закликував він громаду свв. Володимира і Ольги, щоб вона сприяла ростові зі своєї молоді нових священиків, манахів і монахинь.

Єпископ і три священика причащали богомольців, а потім роздавали артос під кінець Літургії. Кир Іннокентій підніс многоліттство Вселенському Архиєреєві Папі Іванові Павлові, Патріярхові Йосифові та духовенству і хорові, а настоятель собору — Владиці й парафіянам і гостям.

Після Літургії шістсот учасників торжества зібралися в авдиторії собору на спільне Свячене. Багато бажаючих не могли взяти участи через брак місць. Тут знову Владику привітала парафіяльна молодь; коротке слово виголосив голова Братства Молоді Марко Яхторович. Владика поблагословив дари разом із двома душпастирями, які обходили всі столи та благословили великодні страви обильно приготовані Сестрицтвом Покрова Присвятої Богородиці. Гарно прислуговували до столів хлопці і дівчата з Братства Молоді. Залю по-мистецьки вдекорувала великодніми мотивами Соломія Кавка.

Свяченим проводив о. митрат Бутринський та інж. Степан Ґоляш. Співав на вступі чоловічий хор під диригентурою о. І.Кротця „Христос воскрес" і кант „Блажен муж", а в мистецькій частині тріо „Незабудьки" виконали три настроєві сучасні пісні („Над Прутом моя Коломия"; „Ой верше, мій верше"; „Десна") В склад тріо входять: Марія Костелина, Віра Сурівка, Олександра Савин. При фортепіяні — Надя Савин.

Головне слово виголосив від мирян д-р О.Фаріон, у якому підкреслив ідейні заложення парафії свв. Володимира і Ольги, її прив'язання до традицій, помісности і плекання обряду. „Нашу культурну і духовну ідентичність, нашу спадщину, що її привезли з рідної землі ми та наші попередники, намагаємося зберегти та передати нашим дітям і внукам. В цьому напрямі працюють наші душпастирі, братства, Сестрицтво та наші культурні і мистецькі одиниці" — сказав промовець.

У своєму кінцевому слові Владика Іннокентій ще раз вказав на приклади посвяти наших рідних, переслідуваних за віру в Україні, звернув увагу на християнське виховання у родинах, прохав продовжувати і плекати глибоке релігійне життя, а сам приобіцяв бути „батьком і слугою для всіх". Єпископ повідомив, що наступного сня виїжджає на прощу до Святої Землі, де буде молитися за присутніх за усіх своїх вірних та просив помолитися за нього, щоб був добрим єпископом.

Присутні на свяченому склали „на писанку" для парафії, що дало суму 13, 500 дол.

Перша візитація нового Владики Чікаґської Епархії у парафії свв. Володимира і Ольги зблизила єпископа Іннокентія із його паствою, зокрема з цією активною церковною громадою, що веде перед у різних заходах церковного життя і розбудови помісности та патріярхального устрою у нашій Церкві. Владика виявив велике зрозуміння до цих заходів і вже на початку своєї архипастирської праці виразно представив себе прихильником саме такої концепції українського церковного життя.

НА БОБРІВЦІ ВІДБУДЕТЬСЯ ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ

Бобрівка, Н.Й. — Союз Українок Америки, Округа Нова Англія, влаштовує День Союзянки, що відбудеться у неділю, 21-го червня ц.р. і розпочнеться в год. 11:30 ранку, тут на цій оселі.

У програмі: відкриття, Свята Літургії, спільний обід та розвагова частина.

За квитками на обід в ціні для дорослих — 6 долярів, для дітей — 4 — доляри, можна зголошуватися до місцевих відділів СУА до 15-го червня.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА П. РАКВИЧ, членка УНС Відд. 296, померла 23-го квітня 1981 р. на 59-му році життя. Нар. 1921 р. в Ню Кенсінгтон Па.; членкою УНС стала у 1939 р. Залишила у смутку сина Реймонда і дочку Юліяну. Похорон відбувся 27-го квітня 1981 р. на цвинтарі Мт. Ейрі в Натрона Гайтс, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Петро Лобур, секр.

АҐНЕС ЦЕҐЛЯНИК, членка УНС Відд. 217 св. Йосафата в Рочестері, Н. Й., померла 26-го квітня 1981 р. на 61-му р. життя. Нар. 1921 р.; членкою УНС стала у 1952 р. Залишила у смутку чоловіка Федора і доньку Марію. Похорон відбувся 30 квітня 1981 р. на цвинтарі Голі Сепалчер, в Рочестері, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Т.Кубарич, секр.

ВОЛОДИМИР ЧЕРЕВАТЮК, член УНС Відд. 5 св. Миколая в Асторії, Н.Й., помер 8-го травня 1981 р. Нар. 1893 р. в Трибухілці, Україна; членом УНС став у 1934 р. Залишив у смутку дружину Стефанію, синів Михайла, Гарольда і Володимира, доньку Наталію, 10 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 13-го травня 1981 р. на цвинтарі Оливна Гора в Маспет, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Хоманчук, секр.

ДЖЕЙМС ДЕМАРТ, член УНС Відд. 218 Т-ва Сокіл у Кемпбел, Огайо, помер 26-го квітня 1981 р. на 71-му році життя. Нар. 1910 р.; членом УНС став у 1953 р. Вдівець. Похорон відбувся 29-го квітня 1981 р. на цвинтарі св. Івана у Кемпбел, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Й. Темнік, секр.

МИХАЙЛО МИХАЛЕВИЧ, член УНС Відд. 132 Запорозька Січ, помер 14-го травня 1981 р. на 69-му р. життя. Нар. 1912 р. в Мек Кіспорт; членом УНС став у 1933 р. Залишив у смутку дружину Стеллу, сестри Марію, Гелену й Анну та братів Стефана й Андрія. Похорон відбувся 18-го травня 1981 р. на цвинтарі Кальварія у Мек Кіспорт, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Д. Смерека, секр.

АННА КОВАЛЬ, член УНС Відд.161 св. Василія в Ембрідж, померла 6-го травня 1981 р. на 80-му році життя. Нар. в Зах. Україні; членкою УНС стала у 1921 р. Залишила у смутку сина Михайла, доньку Міллред, 7 внуків і 8 правнуків. Похорон відбувся 9-го травня 1981 р. на укр. кат. цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембрідж, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
А. Джула, секр.

АННА КОТИК, членка УНС Відд. 147 св. Михаїла в Аллентавн, Па., померла 8-го липня 1976 р. на 79-му році життя. Нар. 1897 р. в Соковате, Ліско, Україна; членкою УНС стала у 1924 р. Залишила у смутку сина Йосифа. Похорон відбувся 13-го липня 1976 р. на цвинтар укр. правосл. церкви св. Марії у Байтголл, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
І. Гунайлюк, секр.

СТЕПАН ГУЦАЛ, член УНС Відд. 484 ім. Тараса Шевченка в Ятика, Н. Й., помер 25-го квітня 1981 р. на 84-му р. життя. Нар. 1897 р. в селі Слобода Золота, Зах. Україна; членом УНС став у 1949 р. Залишив у смутку дружину Осипу, сина Григорія та ближчу і дальшу родину в Україні і в Америці. Похорон відбувся 30-го квітня 1981 на цвинтарі Чесного Хреста в Лос Анджелес, Каліф.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Запаранюк, секр.

СТЕФАН СУШИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 230 св. Івана Хрестителя в Янгставн, Огайо, помер 5-го травня 1981 р. на 70-му р. життя. Нар. 1910 р. в Україні; членом УНС став у 1953 р. Залишив у смутку дружину Марію, доньку Анну, двох братів і сестру в Україні. Похорон відбувся 7-го травня 1981 р. на цвинтарі Кальварія в Янгставн, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
П. Ліщак, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 21-го ЧЕРВНЯ 1981 р.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334-ий Відд., о год. 12:30 по пол. в домі фінансового секр. при 3324 Торрінґтон вул. на Пармі. Проситься чл. прибути. — Б. Задорецький, рек. секр.